

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 1

БЕОГРАД 1932 ГОДИНЕ

КЊИГА 1

IX РЕДОВНИ САСТАНАК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 17 ФЕБРУАРА 1932 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАЛИ:

ПРЕТСЕДНИК

Др. КОСТА КУМАНУДИ

ПОТПРЕТСЕДНИК

Д-р АВДО ХАСАНБЕГОВИЋ

СЕКРЕТАР

Д-р ДРАГОЉУБ ЈЕВРЕМОВИЋ

ПРИСУТНИ МИНИСТРИ: Г. МИНИСТАР ТРГОВИНЕ И ИНДУСТРИЈЕ Др. АЛБЕРТ КРАМЕР.

Почетак у 9,30 часова пре подне.

САДРЖАЈ:

- Пре дневног реда:** 1. Читање записника прошлог састанка.
2. Извештај Сената о усвајању у целини предлога закона о снабдевању дрвима сиромашних земљорадника и радника и о продаји на мало.
3. Одборски извештаји.
4. Конститирање одбора.
5. Отсуства.
6. Оставке народних посланика на положај претседника општина и оставке по § 12.
7. Молбе и жалбе из народа.
8. Разна акта.

Дневни ред: Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о средњим трговачким школама.

Говорници: Известилац д-р Милац Стијић (два пута), Министар трговине и индустрије д-р Алберт Крамер, Мита Димитријевић, Јосип Стакић, д-р Милослав Стојадиновић.

Прејседник Др. Коста Кумануди: Отварам IX редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник прошле седнице.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита записник VIII редовног састанка.

Прејседник Др. Коста Кумануди: Има ли ко од господe народних посланика да стави приметбу на прочитани записник? (Нема). Приметбе нема, записник је примљен. Изволите чути саопштења, — извештај Сената.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита: Сенат Краљевине Југославије извештава Народну скуп-

штину, да је на свом III редовном састанку одржаном 12 фебруара 1932 године у целини и без икаквих измена усвојио предлог закона о снабдевању сиромашних земљорадника и радника дрвима и продаји на мало, који му је од стране Народне скупштине био упућен на рад у смислу чл. 64 Устава.

Сенат Краљевине Југославије извештава Народну скупштину, да је на свом III редовном састанку одржаном 12 фебруара 1932 године у целини и без икаквих измена усвојио предлог Закона о одлагању извршења и опрштају новчаних казни и отштета по шумским кривицама, који му је од стране Народне скупштине био упућен на рад у смислу чл. 64 Устава.

Прејседник Др. Коста Кумануди: Ови се извештаји примају на знање, а закони су достављени надлежном Г. Министру да их поднесе Његовом Величанству Краљу на потпис. Изволите чути одборске извештаје.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита: Одбор за проучавање законског предлога о средњим техничким и мушким занатским школама подноси Скупштини на решење свој извештај, и

Одбор за проучавање законског предлога о женским занатским и женским стручним учитељским школама подноси Скупштини на решење свој извештај.

Прејседник Др. Коста Кумануди: Ови ће се извештаји отштампати, раздати господи народним

посланицима и ставити на дневни ред, кад то буде Народна скупштина одлучила. Изволите чути конституисање Одбора.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита: Одбор за проучавање предлога о изменама и допунама Закона о пословном реду у Народној скупштини извештава да се конституисао 13 фебруара т.г. и изабрао за председника г. др. Буру Шурмина, за потпредседника г. Игњата Стефановића, и за секретара г. Милоја Сокића.

Председник Др. Коста Кумануди: Ово се конституисање прима на знање. Изволите чути отсуства г.г. народних посланика.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита: Г. Антон Крејчи, народни посланик, моли за отсуство од седница 10, 11 и 12 фебруара т.г.; Г. Мирко Најдорфер, народни посланик, моли за два месеца отсуства ради лечења; Г. Перо Грајић, народни посланик моли за отсуство од 16 до 22 фебруара т.г.; Г. Стаменко Стошић, народни посланик, моли за отсуство од 17 до 27 фебруара т.г. због болести.

Председник Др. Коста Кумануди: Одобрава ли Народна скупштина тражена отсуства? (Одобрава). Објављујем да су тражена отсуства одобрена.

Изволите чути оставке г.г. народних посланика на положаје председника општина.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита: Г.г. Милан Добровољак, Стјепан Вељавец, Никола Хрибар, Алија Селмановић и Хасан Торомановић, народни посланици, извештавају Скупштину да су поднели оставке на положај председника општина и да задржавају посланичке мандате.

Председник Др. Коста Кумануди: Ове се оставке примају на знање. Изволите чути оставке г.г. народних посланика по § 12 Пословника.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита: Г. Ставра Триковић, народни посланик извештава Скупштину, да је поднео оставку на положај члана Надзорног одбора Народне банке и да задржава посланички мандат.

Председник Др. Коста Кумануди: Овај се извештај упућује Верификационом одбору. Изволите чути молбе и жалбе.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита:

Марија Медарић, моли за помоћ, Милан Анастасијевић моли за дејство да буде разврстан у другу категорију чиновника; Бошко Ђирковић моли за помоћ; Вељко Стојановић, Симо Ђирић, Вујо Вујић, Никола П. Васиљевић, Милош Марковић, Димитрије Ђировић, Сретен Кутленић, Алекса Милешковић, Цветко Стокић, Радисав Селаковић, Радомир Горонић, Лазар Васић, Тадија Тошић, Драгутин Закалица, Антоније Пелагић, Милешко Кузељевић, Давид Кокић, Сретен Бошњакковић и Јован Гојановић моле да им се као бившим финансијским стражарима призна право на пензију са датцима; Ђорђе Меквић моли да буде пензионисан са правима чиновника прве категорије; Марија Јеличић моли да јој се продужи издавање милостиње; Милан Стокић моли да се озакопи решење Првостепеног суда за град Београд; Луце уд. Танке моли да јој се продужи издавање милостиње; Филип Томић моли признање националног рада; Марија уд. Јеличић моли да јој се продужи издавање милостиње; Јозефина Анђелић моли сталну помоћ; Ивка Кнежић и Амалија Дифрагчески моле продужење издавања помоћи; Кристина уд. Кушић моли сталну помоћ; Думица уд. Карађоле и Јелене Лунић моле

продужење издавања милостиње; Срећко Остојић моли признање националног рада; Ана уд. Деља, Кристина Зулијани, Никола Тељер, Катарина Новаковић-Ђурабојска, Ана Херман, Марија Брили, Ана Бауер, Марија Виширо, Ида Станичић и Паулина Ширкер моле продужење издавања милостиње; Мишка и Ана Хекнер моле одређивање сталне помоћи; Антоније Никшић моли признање националног рада; Ирма Долма и Алија Орешигер моле продужење издавања милостиње; Јован Грдановић моли признање националног рада; Розика Чатка и Катица Беговић моле продужење издавања милостиње; Никола Козаревић моли превођење на пензију по новом закону о устројству војске и морнарице; Леонида Брамбола, Марија Донадели, Вица Главиновић, Марија Вимлер и Ангелина Грашевић моле продужење издавања милостиње; Михаило Јездић и другови моле превод на пензију по новом чиновничком закону; Зорка Хајдук-Вељковић моли признање права на пензију; Никодим Васић моли повећање пензије; Драгица Ристић моли примање сталне помоћи; Јован Максим моли да му се призна положај чиновника V групе прве категорије; Јосип Спасић моли признање националног рада; Јово Вуковић моли признање права чиновника прве категорије; Јела Манојловић моли признање права накнаде поднесеној пријави о ратној штети; Димитрије Христић моли признање права пензије по новом чиновничком закону; Сава Јездић моли превођење на пензију наредног вишег чина; Фотије Станојевић моли исплату ратне штете; Марија Ферлан моли продужење издавања милостиње; Вучић Терзић моли да му се да у својину кућа у Плевљима, коју је добио на поклон од поч. краља Николе; Јеврем Цицар-Јанковић, Никола Поповић, Радоје Марић, Михаило Јездић, Илија Благојевић, Благоје Перчевић, Ђорђе Маринковић, Димитрије Ђорђевић, Милутин Татић моле пензионисање по новом чиновничком закону; Франц Шкода моли урачунавање кадарског рока за пензију; Владимир Атанасковић моли признање националног рада; Милан Јанковић моли признање пензије пуковничког чина; Илија Десанчић моли признање службе проведене у Мађарској; Милутин Старчевић и Станоје Стојановић моле признање пензије по новом чиновничком закону; Мирко Матовић моли признање пензије с правом на додатак; Анђелко Милић моли признање додатка на скупшћу. Мишка Козак, удова моли за помоћ; Анка Јеремић, удова моли за помоћ; Костадинка Врачарић, удова моли за помоћ; Ервина Ронас, професор музике, жали се на решење Државног савета; Спира Николић машиниста, моли да му се као бившем службенику Народне скупштине исплати неисплаћени додаток на породицу; Зора, Боса и Цана Угричић, кћери поч. Јенерала Угричића, моле да им се повећа пензија; Удружење фижакериста у Ђуприји, моли да се обустави аутобуски саобраћај на линији Параћин-Јагодина-Ђуприја; Светозар К. Младеновић официр у пензији, жали се на решење Државног савета; Цвија Бабиновић, удова моли за помоћ; Ђорђе Петровић апотекар, жали се против наплаћене трошарине на непродукат ракију; Даница С. Лазаревић, уд. моли за пензију; Меланија Лонкијевић удова моли за помоћ; Лепосава Педић, удова моли за помоћ; Јаков Е. Калдерон, моли за дејство да се постави за чиновника у државну службу; Јелена С. Стефановић, инвалидиња жали се на решење Инвалидског суда

Дунавске дивизијске области; Мара Ђ. Даскаловић, удова моли за повећање пензије; Владимир Виторовић, свештеник из Чачка, жали се на решење Министра војске и морнарице; Узвир-Агли-Ефендија Иглица, моли за регулисање пензије; Коста М. Поповић, пензионер, моли признање година службе; Никола Матић инвалид, жали се на решење Инвалидског суда Тимочке дивизијске области; Удружење власника зграда и земљишта из Бање Ковилбаче, моли за дејство да се мост на Сави код Шапца пусти у саобраћај; Сава Казанџић, моли признање година службе; Милан Радојевић, секретар Министарства иностраних послова, моли за признање година службе; „Вјесник“ лист за просвету и управу у Осјеку, моли за државну потпору; Ана Егл, рођ. Сумарић из Загреба, моли за пензију; Ђура П. Николић, бив. перјаник, жали се због одузимања пензије; Лека Вуковић из Горичана, моли за помоћ; Новица Р. Мрдаковић, из Приштине, жали се на решење Министра народног здравља због отпуштања из службе; Милутин М. Стојановић, саобраћајни чиновник из Ниша моли за признање година службе; Хасан А. Таслица, служитељ поште моли да му се призна чин званичника; Мирко Богдановић ратни инвалид жали се на решење Првостепеног суда у Београду, ради регулисања инвалидске потпоре; Милан Дабић, земљорадник из Панчева, моли за решење питања раздужења земљорадника; Лазар М. Јанковић, пензионер моли за регулисање пензије; Петар Копић инвалид, моли за дејство да му се исплати досуђена неплаћена инвалида; Лујо М. Шолетић, жали се због неплаћавања му ратне штете; Таур Али Баловић и друг, из села Остреца, жале се на решење Начелства среза битољског; Коста Војшов, бележник из Сомбора жали се на решење Краљевске Банке управе у Новом Саду о пензионисању; Спасоје Булаћ пензионер, моли да му се пензија регулише по новом чиновничком закону; Софија Поповић, милосрдна сестра, моли за признање година службе; Потпорно друштво војних пензионера у Загребу, моли за повећање пензија крунских пензионера; Др. Мирослав Силвић, професор, моли регулисање положаја по чиновничком закону од 1923 године; Хинко Ф. Марић, из Сомбора, моли за признање година службе; Федор Павловић, пензионер, жали се на решење бана Дунавске бановине; Димитрије Смирнов моли за признање година службе; Ђорђе Самарџић секретар Конвисторије моли за признање година службе; Милан Т. Богдановић, инвалид моли за помоћ; Милентије Д. Ђорђевић из Житног Потока, моли да се у идућој зимској сезони отвори занатлијски курс у Житном Потоку; Др. Милан М. Јовановић моли за признање година службе; Ђуро Ходалаћ пензионер моли за регулисање пензије; Драгољуб Д. Динић, пензионер моли за признање година службе; Злата Кучек из Загреба моли за пензију; Богдан Јанковић из Прилепа, моли за помоћ; Марија Јашка удова моли за помоћ.

Претседник Др. Коста Кумануди: Све прочитане молбе и жалбе биће упућене Одбору за молбе и жалбе.

Изволите чути разна акта.

Секретар Др. Драгољуб Јевремовић прочита: Правни факултет у Суботици подноси своју претставку о одржању Суботичког факултета. Општински пољопривредни одбор у Будви до-

ставља своју претставку о тешкој економској кризи и презадужености житеља општине Будванске;

Радничка комора за Хрватску и Славонију у Загребу, — подноси своју претставку о укидању § 46 предлога финанси. закона за 1932-33 год.;

Удружење пензионера у Сарајеву, подноси своју претставку о модификацији § 47. предлога финанси. закона за буџетску 1932-33 год.;

Загребачка инжењерска комора доставља своју резолуцију о укидању техничког факултета у Загребу;

Ташко Јанковић, пол. писар из Суве Реке, — подноси своју претставку о измени § 49. Предлога финанси. закона за 1932-33 год.;

Родитељи ученика Трговачке академије у Дубровнику, — подnose своју претставку и траже да се не укида Трговачка академија у Дубровнику.

Претседник Др. Коста Кумануди: Ова се акта примају на знање.

Прелазимо на дневни ред.

Тачка прва дневног реда је претрес извештаја Одбора за проучавање предлога закона о средњим трговачким школама.

Има реч г. извештач одбора г. Др. Милан Стијић да прочита одборски извештај.

Извештач Одбора Др. Милан Стијић: Пред нама је, господо народни посланици, предлог закона о средњим трговачким школама. Пуних 13 година требало је док је дошло до овога закона, а докле се наша трговачка омладина спремала по разним правилницима и уредбама без јединственог система, ни плана. И док су питања других школа, а нарочито средњих школа, била решена и регулисана потребним законима, докле су стручне школе морале од ослобођења до данас да чекају баш на ову Скупштину, да сами увидимо хитну и неопходну потребу доношења таког закона, којим ће се регулисати њихово питање, и скинути једанпут са дневног реда. Стручне школе наше, господо народни посланици, такве су данас, какве су нам већим делом наметнуте од стране туђих власти, управо, нису на потребној висини да даду оне резултате које од њих очекује народ и држава.

Прилике у нашој трговини, занатству и младој индустрији, траже неминувано, да се у те наше стручне школе унесе нов дух напредних идеја а то ће се учинити тако ако ми законом пружимо тој нашој трговачкој омладини осим општег образовања у духу народног јединства и југословенства и стране теоријско и практично стручно знање. Од колике су важности трговински интереси данас у свету довољно је ако вам укажем, господо народни посланици, на то да они често одлучују о политици држава и народа, стога су други напредни народи после рата нарочито пажњу указали тим својим стручним школама у којима ми толико оскудевамо, те смо често приморани да позивамо странце, док многи наши радници лутају без посла и без зараде.

Господо народни посланици, ми не смемо да губимо из вида да положај једног народа на светском тржишту не одлучује само његово природно богатство, па често ни географски положај и политичка моћ, него величина његове даровитости и способност за послове ове врсте. Ми верујемо, да ће наш народ, развијајући своју трговину и младу индустрију стећи своју важност у светској привреди и како је привреда основа сваког напретка једног

народа, то ми морамо нарочито пажњу поклонити тим нашим стручним трговачким школама. Овај закон који је пред нама, иако га је радила нарочита комисија стручњака, само је један корак унапред на подизању нивоа тих наших стручних трговачких школа. Овај закон прошао је кроз секцију и пленум Врховног законодавног савета и господи састављачи углавном су гледали да га подесе закону о чиновницима од 31 марта 1931 године и закону о средњим школама. Кажем углавном, јер један, можда од најважнијих пасуса, један параграф није ушао у овај закон, а то је онај који говори о признавању стечених права чиновника за даље напредовање. Цео Одбор пред којим је овај предлог закона био, сагласно се у томе да треба да се и настав-

ницима средњих трговачких школа и других стручних школа то призна и законски осигура, као што је то осигурано законом о наставницима средњих школа. Г. Министар сложио се је начелно потпуно с нама, према томе сагласно се Одбор са мишљењем господина Министра и замолио је Г. Министра да поради да тај пасус уђе у тај закон. Господи народни посланици, праведност и, најзад, сами школски интереси захтевају да признамо и наставницима средњих стручних трговачких школа стечено право за даље напредовање. Ја сам уверен да ће ова Скупштина та њихова права и осигурати.

Стварних измена није нарочито било, а у колико имаде измена оне су више стилистичке природе.

Извештај одбора гласи:

Господине Председнице,

Одбор за проучавање предлога Закона о средњим трговачким школама проучио је овај предлог и извршио у њему следеће измене и допуне:

У § 4 став II текст се мења и гласи: „Ученици који су свршили трговачку академију и положили завршни испит могу продужити школовање на високом економско-комерцијалним или другим високом трговачким школама“.

У § 6 брише се реч „комора“, а ставља се реч „корпорација“, као и свуда у тексту, где долази реч „комора“.

У § 12 став III иза речи „бановина“ гласи овако: „те трошкове, изузимајући оне за одржавање зграда, на подручју управе града Београда, споси држава. Трошкове око одржавања зграда на подручју управе града Београда споси општина на чијем се подручју дотична школа налази“.

Иза § 13 умеће се нов § 14, који гласи: „Министар трговине и индустрије може допустити отварање интерната при појединим средњим трговачким школама.“

Одржавање и вођење интерната не може бити на терет државног буџета.

Интернат мора имати свој статут одобрен од Министарства трговине и индустрије.

У § 14, 15 итд. мењају се у § 15, 16 итд., до краја овога предлога.

У § 21 став I мења се број „18“, а ставља број „17“.

У § 22, ред први, мења се број „18“, а ставља број „17“, иза којег се додаје пасус: „а мање од 19“.

У § 23 став I брише се последња реченица, у којој говори о предазу ученика из једне у другу тргов. школу, и преноси на крај § 26.

У § 27 брише се цео став III.

У § 28 став I брише се реч „разредима“, а ставља реч „одељењима“.

У § 27 додаје се став четврти, који гласи:

„Први разред може се отворити, ако се упише најмање 25 ученика, у други и трећи 20, а у четврти разред 15 ученика“.

У § 29 тачка 3) други ред брише се реч „поновни“, а ставља реч „поправни“.

У § 29 брише се тачка 7), као самосталан одељак, који, измењен, гласи: „код једнаке поделе гласова одлучује глас председника разредног већа“.

У § 30 став I иза речи „по допуштењу“ додаје се пасус „Министарства трговине и индустрије или“.

У § 30 став II измењен је овако: „Ученика који на крају првог полугодишта има више од половине

недовољних оцена Наставнички савет ће га удаљити из школе.....“

У § 31 став I ред трећи бришу се речи „или два предмета“.

У § 39 став I брише се реч „затвором“.

У § 40 став II ред трећи додаје се иза речи „завршити“ реч „започету“.

У § 46 став I ред трећи мења се број „18“ у број „19“.

У § 50 тачка б) ред други мења се број „18“ у број „16“, а на крају ове тачке додаје се пасус: „и био 2 (две) године вршилац директорске дужности“.

У § 50 тачка 2) ред трећи мења се број „12“ у број „10“, а на крају се додаје пасус: „а осим тога био 2 године вршилац директорске дужности“.

У § 50 тачка 2 испушта се последњи став.

У § 51 став II, претпоследња реченица исправља се овако: „Правила о професорским испиту прописује Министар трговине и индустрије.“

У § 52 став I други ред бришу се речи „или правног“, а додаје се на крају овог става овај пасус: „Суспендом средње трговачке школе може постати и лице са положеним дипломским испитом правног факултета, које има и абитуријенски течај“.

У § 52 став II други ред брише се реч „трговачке“, а стављају речи економско-комерцијалне“.

У § 58 тачка 3 ред четврти бришу се речи „по одобрењу Министра трговине и индустрије“, а у тач. 4) став III брише се реченица „Тај се рад не рачуна у редовне часове“.

§ 65 се брише.

У § 66 ред трећи бришу се речи „врши дужност“, а ставља реч „заменује“.

У § 69 бришу се речи „и сталним државним службеницима грађанског реда“.

У § 78 бришу се речи „њихова неслагања“, а стављају се речи „да њихова оцена није једногласна“.

У § 83 став I ред други иза речи „чланова“ ставља се у загради, пасус „(осим у случају § 40 алинеја 4)“.

§ 92 брише се.

На предлог члана Одбора г. Антона Крејчија, прихватио је Одбор једногласно да се у предлог Закона о средњим трговачким школама, и то у део „Прелазних наређења“ унесе и § 92 који се односи на признање стечених права за даље напредовање.

Пошто је, међутим, г. Министар трговине и индустрије изјавио да се он с тим предлогом начелно слаже, али да мисли да је боље да тај предлог уђе у овогодишњи финансијски закон, јер би се на тај начин могло то питање регулисати једном за све, то је Одбор одустао од тога, да овај предлог уђе у

овај никелеки закон и пристао да уђе у овогодишњи Финансијски закон. С тога је одбор одлучио да исти предлог у облику амандмана, одмах достави Финансијском одбору да га унесе у овогодишњи Финансијски закон.

Остале измене су само стилетичке природе.

У прилогу нам је част поднети Вам једногласно усвојени законски предлог, с молбом да га изволите доставити Народној скупштини.

За известиоца Одбор је одредио секретара, народног посланика г. Др. Милана Стијића.

Молимо Вас, Господине Претседниче, да изволите примити изразе нашег дубоког поштовања.

10 фебруара 1932 год. у Београду

Секретар,

Др. Милан Стијић с. р.

Претседник,
Крејчи с. р.

Чланови одбора:

Стеван Тирић с. р., Др. Тома Смиљанић с. р., Јосиф Антуновић с. р., Василиј Грђић с. р., Јован Рад. Митровић с. р., Александар Јовановић с. р., Др. Стане Рапе с. р., Јосип Стажић с. р., Мита Димитријевић с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

СРЕДЊИМ ТРГОВАЧКИМ ШКОЛАМА

(КАКО ЈЕ ИЗАШАО ИЗ ОДБОРА)

I ДЕО

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

§ 1

Задатак је средњих трговачких школа, да уз опште образовање у духу југословенског народног и државног јединства пруже ученицима стручну, теоријску и практичну спрему за трговачка звања.

§ 2

Средње трговачке школе стоје под врховним надзором Министарства трговине и индустрије, а под непосредним надзором бана.

§ 3

Средње трговачке школе јесу:

- 1) Трговачке академије и
- 2) Дворазредне трговачке школе.

Трговачке академије су потпуне, а дворазредне трговачке школе непотпуне средње трговачке школе.

§ 4

Трговачке академије са завршним испитом имају ранг потпуне средње школе (гимназије, реалке, реалне гимназије) са вишим течајним испитом.

Ученици, који су свршили трговачку академију и положили завршни испит, могу продужити школовање на Високим економско-комерцијалним или другим Високим трговачким школама.

§ 5

Дворазредне трговачке школе имају ранг шест разреда средње школе (гимназије, реалке, реалне гимназије).

Ученици који су ту школу свршили и положили завршни испит могу прећи у трећи разред трговачких академија пошто положи допунски испит.

Правила о допунском испиту прописује Министар трговине и индустрије по саслушању Савета за професионалну наставу.

§ 6

Средње трговачке школе могу бити: државне, самоуправне и издржаване од привредних корпорација.

§ 7

Средње трговачке школе могу бити: мушке, женске и мешовите.

§ 8

Оснивање и укидање државних средњих трговачких школа врши се Краљевим указом на предлог Министра трговине и индустрије.

У укинутој средњој трговачкој школи разреди се постепено укидају.

Према указаној потреби, а по саслушању Савета за професионалну наставу, може се трговачка академија претворити у дворазредну трговачку школу, а дворазредна трговачка школа у трговачку академију.

Остале средње трговачке школе отварају се, претварају и укидају решењем Министра трговине и индустрије.

§ 9

Трговачка академија може имати највише 12 а трговачка школа највише 8 одељења са максималним бројем ученика по одредбама овог Закона.

§ 10

За сваку средњу трговачку школу мора постојати нарочита школска зграда, која, поред потребног броја учионица мора имати довољан број просторија за контоарске вежбе, хемијск/ лабораторију, слушаоницу за технологију и познавање робе, библиотеку, школске збирке, као и потребан број соба за канцеларије и стан за служитеља.

§ 11

Зграде средње трговачке школе морају одговарати свим хигијенским захтевима и школским потребама, оне морају имати просторије за купатила као и за школску поликлинику, ако у месту не постоји општа школска поликлиника.

Подизању зграде средње трговачке школе може се приступити само по одобрењу Министра трговине и индустрије или Банске управе, у споразуму с Министром социјалне политике и народног здравља и дефинитивном одобрењу планова од стране надлежних техничких органа.

Одредбе овога закона о школским зградама, унутрашњем уређењу школе, о училима, лабораторијама, књижницама и јачким установама важе и за школе које издржавају самоуправни тела или привредне корпорације.

§ 12

Земљиште за зграду државне средње трговачке школе дужна је дати општина.

Ако општина нема потребног земљишта може га откупити по Закону о експропријацији имања.

Трошкове око подизања, преправљања, одржавања таквих зграда као и трошкове за огрев, осветлење и воду, сноси бановина; те трошкове, изузимајући оне за одржавање зграда, на подручју управе града Београда сноси држава. Трошкове око одржавања зграда на подручју управе Града Београда сноси општина на чијем се подручју дотична школа налази.

Редовне оправке морају се извршити за време великог школског одмора.

Ближе одредбе о зградама за смештај средњих трговачких школа прописује Министар трговине и индустрије.

По одредбама о подизању зграда може се поступити кад се добије потребан кредит и одобрење надлежних органа.

§ 13

Самоуправним телима и привредним корпорацијама може Министар одобрити да отварају и о свом трошку одржавају средње трговачке школе.

Школе самоуправних тела имају право јавности, а школама привредних корпорација може Министар трговине и индустрије дати право јавности.

Овакве школе носеће назив самоуправних тела или привредних корпорација које их издржавају.

§ 14

Министар трговине и индустрије може допустити отварање интерната при појединим средњим трговачким школама:

Издржавање и вођење интерната не може бити на терет државног буџета.

Интернат мора имати свој статут одобрен од министарства трговине и индустрије.

II ДЕО

НАСТАВА

§ 15

Настава у трговачким академијама траје четири године а у дворазредним трговачким школама две године.

§ 16

Министар трговине и индустрије, по саслушању Савета за професионалну наставу, прописује општи план, наставни програм и методска упутства за по-

једине предмете, водећи бригу о томе, да се настава у појединим школама прилагоди привредним приликама краја, у којем се школа налази.

Школама које издржавају самоуправни тела или привредне корпорације може Министар трговине и индустрије, по саслушању Савета за професионалну наставу, допустити делимично одвајање од плана и програма државних средњих трговачких школа, али само уз услов да се степен образовања тим не умањи.

§ 17

У средњим трговачким школама могу се употребљавати само они уџбеници, које одобри Министар трговине и индустрије по саслушању Савета за професионалну наставу.

§ 18

Екскурзије у месту ради разгледавања културних установа и привредних и индустријских предузећа, у време кад школа не ради, или у школско време, а по одобрењу директора, обавезне су за све ученике.

Путовања у земљи и у иностранство у току школске године изводе се према имовном стању ученика и стању фонда за помагање и унапређивање ученика средњих трговачких школа.

Путовања у земљи изводе се по одобрењу Министарства трговине и индустрије, а у иностранство по одобрењу Министра трговине и индустрије.

Ако су екскурзије ван места и трају дуже од једнога дана сматра се наставницима који прате ове екскурзије, као службено путовање.

III ДЕО

УЧЕНИЦИ
ШКОЛСКА ГОДИНА

§ 19

У средњим трговачким школама школска година почиње 1 септембра уписом ученика и траје закључно до 31 августа наредне године.

Упис се врши 1, 2 и 3 септембра. Настава почиње 5 септембра, а свршава се за ученике четвртог разреда трговачке академије 31 маја, а за све остале ученике трговачких академија и трговачких школа између 10 и 15 јуна.

Годишњи успех се саопштава свечано на Видовдан 28 јуна, када се ученицима издају годишња сведочанства.

Велики школски одмор траје од 29 јуна до 23 августа закључно.

Од 24 августа до 1 септембра закључно одржавају се испити разредни, допунски и поправни.

Ближе одредбе о празницима и народним светковинама прописује Министар трговине и индустрије.

У току школске године, може директор средње трговачке школе по свом нахођењу дати три пута дневни школски одмор.

§ 20

У средњим трговачким школама, школска година дели се у два полугодишта: прво полугодиште, од почетка школске године до 22 децембра и друго полугодиште од 23 децембра до завршетка предавања.

§ 21

По свршетку другог полугодишта, управа средње трговачке школе дужна је, да објави штампани годишњи школски извештај, по упуствима које прописује Министар трговине и индустрије.

УПИС

§ 22

У први разред трговачких средњих школа при-
мају се ученици, који су свршили четири разреда
средње школе (гимназије, реалке или реалне гимна-
зије) са нижим течајним испитом или четири раз-
реда грађанске школе са завршним испитом, и не-
мају више од седамнајест година.

Ученици, који су свршили четири разреда средње
или пој сличне школе у иностранству, могу се упи-
сати, ако положи допуски испит из предмета, које
нису учили или су их учили у мањем обиму по
предлогу директора, а по одобрењу Министарства
трговине и индустрије или Банске управе.

Ученици, који су изгубили право на редовно
школовање у средњој школи, не могу се уписати
у средњу трговачку школу као редовни ученици.

§ 23

Ученици, који у време уписа имају више од 17 а
мање од 19 година, могу се уписати на подручју града
Београда само по одобрењу Министарства трговине
и индустрије а у Бановинама само по одобрењу
Банске управе.

§ 24

При упису ученика у средње трговачке школе
првенствено се примају ученици из области те школе.
Ако, по свршеном упису, буде у школи празних
места, могу се уписати ученици ван области те школе.

Област појединих школа одређује Министар тр-
говине и индустрије.

§ 25

Накнадни упис у средњим трговачким школама
одобравају сами директори до 20 септембра, а Мини-
старство трговине и индустрије или Банска управа
у својој надлежности најдаље до 10 октобра.

После 10 октобра не може се ни један ученик
више уписати.

§ 26

У старије разреде средњих трговачких школа
уписују се: ученици, који су с успехом свршили у
тој школи претходни разред; ученици, који су прет-
ходни разред свршили у другој средњој трговачкој
школи могу се уписати, ако су добили уредно одо-
брење од директора школе.

Ученици, који су похађали средњу трговачку
школу у иностранству могу по одобрењу Министар-
ства трговине и индустрије или Банске управе бити
примљени у старији разред, ако положи допуски
испит из предмета које нису учили или су их у-
чили у мањем обиму.

§ 27

Промена завода не допушта се у току школске
године.

Ученици досељених родитеља у току школске
године могу прећи из једне средње трговачке школе
у другу само у року од осам дана по одласку из
школе, у којој су до тада учили.

Ученици, који прелазе из једне школе у другу
морају имати уредно одобрење од Директора школе
на које долазе.

§ 28

Ученици, који су похађали трговачко-поморску
академију могу прећи у дворазредну трговачку школу
или трговачку академију, ако положи допуски испит.

Правила о полагању допуског испита пропи-
сује Министар трговине и индустрије.

У изузетним случајевима могу директори одо-

брити промену завода уз претходан пристанак ди-
ректора школе, у коју ученик одлази.

БРОЈ УЧЕНИКА

§ 29

У средњим трговачким школама може бити: у
поједишним одељењима највише 40 ученика.

У овај број не улазе ученици који понављају
разред, ученици досељених родитеља и они који у
току године мењају школу. (§ 27 став 3 и 4).

Кад се пређе максимални број у државним шко-
лама могу се отворити паралелна одељења само по
дозволи Министра трговине и индустрије.

Први разред може се отворити, ако се упише
најмање 25 ученика, у II и III 20, а у IV разред
15 ученика.

ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

§ 30

1) У сваком полугодшту сви ученици, који се
оцењују, морају из наставног градива сваког пред-
мета бити довољно и свестрано испитани.

2) Успех из појединих предмета оцењују се овим
оценама: одличан (5), врло добар (4), добар (3), до-
вољан (2), и недовољан (1).

Оцене: одличан, врло добар, добар и довољан
су прелазне оцене, а оцена недовољан (1) је оцена,
која повлачи поправни испит односно понављање
разреда;

3) Општи годишњи успех ученика, који имају
да полажу поправни испит, утврђује се после по-
ложеног поправног испита;

4) Владање се оцењује оценама: примерно (5),
врло добро (4), добро (3) и лоше (2);

5) Оцене успеха на крају полугодшта и оцене
годишњег успеха из појединих предмета заједнички
утврђују: предметни наставник, који предлаже оцену
успеха, директор, и разредни старешина;

6) Оцене владања и оцене општег успеха пред-
лаже разредни старешина и разредно веће их утвр-
ђује;

Код једнаке поделе гласова одлучује глас
председника разредног већа.

§ 31

Ученик средње трговачке школе, који је у све
узастопне школске године имао лоше владање губи
право на даље школовање у тој школи, и може се
уписати у другу средњу трговачку школу само по
допуштењу Министарства трговине и индустрије или
Банске управе.

Ученика, који на крају првог полугодшта има
више од половине недовољних оцена, Наставнички
савет ће га удаљити из школе, с тим, да у идућој
школској години може поновити разред.

ПРЕВОЂЕЊЕ УЧЕНИКА

§ 32

У старији разред преводе се ученици, који из свих
предмета имају најмање довољну годишњу оцену,
и они ученици, који су из једног добили недовољну
оцену и положили у августу месецу поправни испит.

Поправни испити полажу се на истој школи и
не могу се понављати.

Разред се може поновити само једанпут.

§ 33

1) Ученик коме се због болести или других
оправданих узрока, годишња оцена не може поуздано
известити, подвргава се у почетку јуна разредном

испиту из свих или из оних предмета, из којих се има да утврди годишња оцена. Ако је због болести спречен да у јуну положи овај испит и то докаже лекарским уверењем пре почетка испита, директор школе одлучује да се такав ученик испита у августу по с тим, да у томе року не може полагати поправни испит. Такав ученик понавља разред ако при овом полагању добије ма и једну недовољну оцену, а онај који понавља разред губи право на даље школовање.

2) Ученик, који се пријави за поправни испит, а овај изостанак не може да оправда, сматра се да није свршио разред.

3) Ученик који у времену полагања испита, лекарским уверењем докаже да није могао приступити испиту због болести у заказано време, може тај испит полагати најкасније до 30 септембра по допуштењу Министарства трговине и индустрије или Банске управе.

ИСПИТИ

§ 34

Испити могу бити: разредни, допунски, поправни, завршни и приватни.

Обављање испита, сем приватних, редовна је дужност наставника.

Завршни испити врше се у јунском року као главном, а у септембарском као споредном.

Ученици, који из оправданих разлога не дођу на завршни испит у редовном року полагаће га у септембарском року. Ученици, који у овом року на завршном испиту буду одбивени, полагаће га у наредном јунском року.

Завршни испит у државним и самоуправним средњим трговачким школама као и у оваквим школама привредних корпорација, које имају право јавности, врше се у присуству изасланика Министарства трговине и индустрије, а ученици оваквих школа, које немају право јавности полагаће завршне испите на државној средњој трговачкој школи, коју одреди Министар трговине и индустрије.

Министар трговине и индустрије прописује правилник о обављању испита, о награди изасланику на завршном испиту као и наградама за приватне испите, које плаћају ученици.

ЂАЧКЕ КЊИЖИЦЕ

§ 35

По завршетку полугодишта, ученицима се саопштава успех у ђачкој књижици коју мора имати сваки ученик средње трговачке школе.

Облик и садржину ђачке књижице прописује Министар трговине и индустрије.

СВЕДОЧАНСТВА И УВЕРЕЊА

§ 36.

По свршетку школске године, сваки ученик средње трговачке школе добија сведочанство о свом успеху и владању у тој школској години.

У оправданим случајевима, може се по молби у току школске године издати уверење о школовању с напоменом у коме се циљу издаје.

Сведочанство и уверења потписују директор и разредни старешина.

Сведочанство о завршном испиту потписују

министров изасланик као претседник, директор школе и сви чланови испитне комисије.

Облик и садржину сведочанства и уверења прописује Министар трговине и индустрије.

Уверења се издају искљученим ученицима и онима, који мењају завод.

§ 37.

Дуликат годишњих сведочанстава издаје директор сам, а дуликат сведочанства о завршном испиту издаје директор по надлежном одобрењу Министарства трговине и индустрије или Банске управе после службеног оглашеног поништења оригинала у државним службеним новинама или службеним новинама надлежне Банске управе.

За дуликат школског уверења, сведочанства и ђачке књижице плаћа се, поред државне таксе, исти толики износ у готовом новцу за школски фонд.

ШКОЛСКИ РЕД

§ 38.

О дужностима ученика, њиховом владању, похађању школе и школских вежбања, учешћа у ђачким удружењима, правдање изостанака, кажњавању и осталом раду и реду у средњим трговачким школама Министар трговине и индустрије прописује правилник.

§ 39.

Ученика може казнити наставник, разредни старешина, разредно веће, директор и наставнички савет.

§ 40.

Ученици се кажњавају опоменом, укором, удаљењем и искључењем.

Ученици се не смеју кажњавати телесним казнама.

§ 41.

За велике дисциплинске школске преступе или учестале мање кривиче, ученик се може казнити удаљењем или искључењем.

О удаљењу из једне средње трговачке школе за једну школску годину с тим, да ученик може у другој средњој трговачкој школи завршити започету школску годину, одлучује директор на предлог разредног већа.

О искључењу из једне средње трговачке школе до завршетка школовања с тим, да ученик може наставити започето школовање у другој средњој трговачкој школи, одлучује наставнички савет. Ова казна постаје извршна кад је одобри у својој надлежности Министарство трговине и индустрије или Банска управа.

О искључењу из свих средњих трговачких школа или из свих средњих стручних школа у ресору Министарства трговине и индустрије одлучује наставнички савет са најмање две трећине гласова. Ова казна постаје извршна кад је одобри Министар трговине и индустрије.

ШКОЛСКИ ФОНДИ И ЂАЧКА УДРУЖЕЊА

§ 42

У свакој средњој трговачкој школи постоји школски фонд, из чијих ће се сретстава помагати сиромашни ученици, набављати средства за ђачке вежбе, књиге за ђачке књижице давати потпору за ђачка путовања сиромашним ученицима.

Правила о школском фонду прописује Министар трговине и индустрије.

§ 43

Ученици средњих трговачких школа могу образовати удружења у циљу интелектуалног, морално-естетског и здравственог усавршавања, али никако на основи племенској и верској. Свака школа може имати само једно удружење са више секција.

Рад ових удружења стоји под сталним надзором школске управе.

Правила удружења одобрава Министарство трговине и индустрије.

§ 44

У циљу да се ученици привикну штедни и да им се пружи прилика за практично примењивање стручног трговачког знања, основаће се у свакој средњој трговачкој школи заједница за штедњу и кредит.

Правила тих заједница, на предлог Наставничког савета, одобрава Министарство трговине и индустрије или Банска управа као надзорна школска власт.

§ 45

Осим оваквих удружења, ученици средњих трговачких школа, могу бити чланови и других друштава и удружења изван школе по одобрењу Министарства трговине и индустрије.

ОДНОС ДОМА И ШКОЛЕ

§ 46

За постизавање наставног и васпитног циља у средњим трговачким школама има се развијати сарадња дома и школе.

Ближе одредбе о узајамном односу дома и школе прописује Министар трговине и индустрије.

ПРИВАТНИ УЧЕНИЦИ

§ 47

Полагање приватних испита допуштено је, уз остале законске услове, само у државним средњим трговачким школама лицима старијим од 19 година:

1) која су запослена у привредним предузећима и установама;

2) која нису запослена у привредним предузећима и установама, само ако су раније били редовни ученици које средње трговачке школе, па су редовно школовање прекинули.

§ 48

Министарство трговине и индустрије или Банска управа, допуштаће полагање приватних испита из целе грађе само за један разред одједном у редовном годишњем року, а завршни испит могу сва лица полагати само у редовним роковима са редовним ученицима.

IV ДЕО

НАСТАВНИЦИ
ДРУГО ОСОБЉЕ

ВРСТЕ, КВАЛИФИКАЦИЈЕ И ДУЖНОСТИ

§ 49

Наставници средњих трговачких школа су редовни и хонорарни.

Редовни наставници су: директор, професор и сунлент (присправник).

За хонорарне наставнике могу се, према потреби, решењем Министровим поставити стручна

лица са хонораром од часа, који се одређује у решењу.

§ 50

У свакој средњој трговачкој школи мора бити довољан број квалификованих наставника по струкама.

§ 51

За директора може бити постављен:

1) у државној трговачкој академији:

а) директор државне дворазредне трговачке школе, који има положен професорски испит и најмање 18 година државне, првенствено наставничке службе, заједно с годинама, које је провео као директор трговачке школе, а уз то се одликовао наставним и васпитним радом.

б) професор средње трговачке школе са положеним професорским испитом, који има најмање 16 година државне првенствено наставничке службе, од којих најмање 6 година у средњој трговачкој школи, а уз то се одликовао наставним и васпитним радом и био 2 године вршилац директорске дужности.

2) У државној дворазредној трговачкој школи: професор средње трговачке школе, који има положен професорски испит и најмање 10 година државне, првенствено наставничке службе, од којих најмање 6 година у средњој трговачкој школи, а осим тога био 2 године вршилац директорске дужности.

Као наставничке године у средњој трговачкој школи рачунају се и године проведене у наставној административној служби ресора Министарства трговине и индустрије.

§ 52

Професор средње трговачке школе може постати сунлент средње школе или средње трговачке школе, који има положен професорски испит и три године наставничке службе.

Професорски је испит стручни државни испит. Он се полаже пред комисијом коју одреди Министар трговине и индустрије. Правила о професорском испиту прописује Министар трговине и индустрије. Овај испит може полагати сунлент, који је најмање две године радио у школи.

§ 53

Сунлент средње трговачке школе може постати лице са положеним дипломским испитом филозофског или техничког факултета, које уредним документима докаже да испуњава услове Закона о чиновницима.

Сунлентом средње трговачке школе може постати и лице са положеним дипломским испитом правног факултета које има и абитуријентски течај.

Сунлентом за предмете трговачке струке може постати првенствено лице, које осим дипломе високе економско-комерцијалне школе, има најмање 2 године праксе у каквом већем трговачком или индустријском предузећу.

§ 54

Сунлент средње трговачке школе, који за пет година своје наставничке службе не положи професорски испит, отпушта се из државне службе, у коју може бити враћен тек после положеног професорског испита.

§ 55

Редовни наставници самоуправних и од привредних корпорација издржаваних средњих тргова-

чких школа, морају имати исте стручне квалификације као и редовни наставници државних средњих трговачких школа. Избор ових редовних наставника у овим школама вреди, када га одобри Министар трговине и индустрије.

§ 56

Редовни наставник средње трговачке школе може по одлуци Министра трговине и индустрије бити додељен на рад у Министарству трговине и индустрије или код Банске управе.

Време, које је наставник провео на овом раду, рачуна се у време наставничке службе.

§ 57

Директорове су дужности у главном:

1) да управља школом и да правилним путем упућује образовање и васпитање омладине у својој школи;

2) да се стара о тачном држању часова и извођењу програма;

3) да што чешће похађа часове наставника и даје упутства како ће најуспешније предавати своје предмете, а по потреби да држи и угледна предавања из своје струке; да, према извештајима разредних већа, контролише рад ученика у свима разредима и предузима потребне мере за побољшање успеха.

4) да наставнике упознаје са новим правилима, расписима, наредбама;

5) да новим наставницима даје сва потребна упутства у погледу наставе и администрације;

6) да сазива седнице наставничког савета и стручне наставничке конференције, и да њима председава; да на тим конференцијама, споразумно са стручним наставницима, одређује наставни поступак за сваки предмет и разред и утврђује опште мерило за оцењивање ученика; да се стара о извођењу угледних предавања и утврђује распоред истих, и да по свршеном предавању одржи са предавачем и наставницима који су предавању присуствовали заједничку конференцију, ради саопштења и саслушања евентуалних напомена предавача;

7) да се брине о попуњавању наставничких места своје школе;

8) да наређује или врши замену отсутних и болесних наставника;

9) да одређује разредне старешине, пословођу, чуваре збирке и наставнике, који ће присуствовати седницама секција ученичког удружења и дозвољених друштава;

10) да сазива и председава седницама разредног већа, с тим, да, у случају његове спречености председава разредни старешина;

11) да руководи уписивањем ученика;

12) да се стара о извођењу распореда испита;

13) да подноси, према надлежности, Министарству трговине и индустрије или Банској управи извештај о раду и стању своје школе по упутствима за састав полугодишњег и годишњег извештаја, које прописује Министар трговине и индустрије;

14) да даје оцене о раду и владању наставника, по правилима о оцењивању;

15) да води надзор над школском зградом, училицама и књижицама и настојава да се њима рукује по правилима, које прописује Министар трговине и индустрије;

16) да води школску преписку, под својим

потписом и чува печат, службена акта и школске административне књиге и

17) да управља школском имовином и да буџетом одобрене суме распоређује на одређене школске потребе.

§ 58

Дужности наставника су у главном:

1) да одређене предмете предају по прописаним програмима и датим упутствима, да утичу на васпитање ученика, да прате савремено стање науке;

2) да се приправљају за часове и да их редовно и тачно држе;

3) да држе угледна предавања по распореду који утврди директор и то: професори и сунленти са преко 2 године службе по једно предавање годишње, а сунленти у првој и другој години службе сваког полугодишта по једно. Овим предавањима имају, поред директора, присуствовати и сви, у то време слободни наставници, дотичне или сродне струке;

4) да свакога часа раде увек са целим разредом, служећи се свим наставним сретствима, којима школа располаже; да се држе одређених уџбеника, да се ни у ком случају не служе диктирањем свога предмета; да се интересују успехом својих ученика; да упућују ученике на који ће начин успешно учити њихове предмете, и да помажу самосталне радове код ученика, трудећи се, да ученици већ на самом часу предавања науче изван број својих лекција, да своја онакања о сваком ученику саопштавају разредном старешини на седници разредног већа;

5) да тачно воде прописане дневнике;

6) да присуствују свима седницама наставничког савета, разредних већа и конференцијама, које директор сазива;

7) да по наредби директоровој замењују отсутне или болесне наставнике;

8) да врше надзор над ученицима по распореду, који утврди директор школе, а према правилима које прописује Министар трговине и индустрије;

9) да извештавају, у случају своје болести или какве друге сметње, увек на време директора о свом изостанку и да изостанак оправдају;

10) да чувају поверена учила, књиге и друге ствари, за које су и материјално одговорни, ако је штета, настала због њихове немарности, комисијски утврђена;

11) да чувају све службене тајне, у које спада све оно о чему се службено говори на седницама разредних већа, наставничког савета и испитног одбора;

12) да извршују директорова наређења и упутства у погледу педагошко-методског рада;

13) да за прве две године сунлентске службе похађају часове старијих наставника своје струке и

14) да врше и друге наредбе школске власти, које су основане на закону.

§ 59

Наставници средњих трговачких школа имају овај број часова недељно:

1) директори трговачких академија, у случају потребе, до 5 часова;

2) директори трговачких школа, у случају потребе, до 8 часова;

3) професори 18 часова; професори предмета из којих се раде писмени задаци или за које се морају припремити експерименти, као и они који имају

преко двадесет година наставничке службе, могу имати два часа мање;

4) супленти за прве две године службе 14 часова, а после као и професори.

У случају потребе наставник је дужан примити и већи број часова и то: супленти највише три часа, а професори највише четири часа недељно преко законског максимума. Ови се часови неће хонорисати.

Разредно старешинство, рад директора и рад пословође, сем оног из § 62 неће се хонорирати. Тај се рад не рачуна у редовне часове. Неће се хонорисати ни рад на испитима сем рада на приватним испитима.

Одступање испод броја редовних часова, утврђених овим чланом, може бити само по одобрењу Министарства трговине и индустрије.

§ 60

Наставник, који за три године узастопно буде лоше оцењен, ставиће се у пензију или отпустити из службе ресора Министарства трговине и индустрије.

§ 61

Забрањено је наставнику да приватно спрема ученике своје школе.

§ 62

Министар трговине и индустрије прописује:

- 1) ближе одредбе о раду и дужностима директора и наставника;
- 2) правилник о оцењивању директора и наставника.

ШКОЛСКИ СЕКРЕТАР И ПОСЛОВОЂА

§ 63

У трговачким академијама које имају мање 8 одељења поставља се за вршење административних и благајничких послова школски секретар. За школског секретара може бити постављен свршени ученик трговачке академије са положеним завршним испитом. Постављање и даљи односи школског секретара регулишу се по Закону о чиновницима. Он се распоређује од IX до закључно VI положајне групе.

У трговачким академијама, које имају најмање од 8 одељења и трговачким школама, које имају више од 6 одељења, поставља, на предлог директора школе, Министарство трговине и индустрије или Банска управа једног од редовних наставника за пословођу, који има поред своје редовне дужности да врши дужност школског секретара. Вишу хонорара одређује правилником Министар трговине и индустрије у споразуму са Министром финансија.

ШКОЛСКИ ЛЕКАР

§ 64

Средње трговачке школе у местима где нема школске поликлинике морају имати свог хонорарног школског лекара.

Ближе одредбе о постављању, делокругу рада и висини награде за школске лекаре одређује Министар трговине и индустрије у споразуму с Министром социјалне политике и народног здравља и Министром финансија.

ПЛАТЕ, ПРИНАДЛЕЖНОСТИ И ДРУГИ ОДНОСИ

§ 65

Све принадлежности наставног особља и осталих државних службеника одређује се по Закону о чиновницима.

§ 66

Министар трговине и индустрије може, ако директор школе није постављен, одредити својом одлуком једног професора да, поред своје редовне дужности, замењује директора, с тим, да му се број часова смањи за половину од редовног броја обавезних часова.

§ 67

Наставник средње трговачке школе, који пређе у другу струку државне службе, па се после врати у наставничку службу, неће имати већу плату од оне, коју би имао да је остао у наставничкој служби.

§ 68

На систематизована чиновничка места могу се поставити контрактурални чиновници — наставници под условима Закона о чиновницима.

§ 69

У колико остали службени односи, права и дужности наставника средњих трговачких школа нису предвиђени овим законом, вреде прописи Закона о чиновницима.

V ДЕО

ШКОЛСКА УПРАВА

§ 70

Школску управу сачињавају директор, разредни старешина, разредне веће и наставнички савет.

ДИРЕКТОР

§ 71

Директор је старешина школе. Он управља школом по Закону, правилницима и наредбама Министарства трговине и индустрије и Банске управе.

РАЗРЕДНИ СТАРЕШИНА

§ 72

Директор одређује у почетку школске године разредне старешине за сваки разред.

Разредни старешина стара се о ученицима свога разреда и подноси извештај разредном већу, наставничком савету или директору.

§ 73

Министар трговине и индустрије издаће ближе одредбе о раду и дужностима разредних старешина, разредних већа и наставничког савета.

РАЗРЕДНО ВЕЋЕ

§ 74

Разредно веће састављају разредни старешина и сви наставници једног разреда, а претседник му је директор или разредни старешина, као његов заменик.

§ 75

Разредно веће састаје се у време кад нема часова, на позив директора или разредног старешине.

§ 76

Састанци разредног већа су редовни и ванредни. Редовни састанци се држе половином и крајем сваког полугодишта, а ванредни по потреби.

§ 77

Разредно веће на својим састанцима бави се у главном овим пословима:

1) одлучује шта ће предузимати за што успешнију наставу и боље васпитање ученика свога разреда;

2) утврђује начин како би сви наставници у наставном и васпитном погледу подједнако поступали према ученицима, и одржали везу и јединство у целокупној настави, зајамчујући складним радом бољи успех;

3) утврђује распоред школских писмених задатака;

4) изриче над ученицима казне, према дисциплинским правилима, која прописује Министар трговине и индустрије;

5) одлучује о превозињу ученика у старије разреде; о понављању разреда и о полагању испита из појединих предмета.

§ 78

Годишњу оцену даје предметни наставник не изводећи је аритметички из полугодишњих оцена. Утврђивање годишње оцене врше: предметни наставник, разредни старешина и директор. У случају да њихова оцена није једногласна, годишњу оцену утврђује разредно веће. Ако су гласови подељени подједнако, одлучује глас предметног наставника.

§ 79

Разредно веће доноси одлуке већином гласова. Ако би се гласови једнако поделили одлучује глас председников, у свим случајевима, осим случаја из § 78 овог Закона.

Ако се који члан разредног већа не би сложио са одлуком већа, може одмах унети у записник своје одвојено мишљење.

Разредни старешина извештава директора, спреченог да председава седницама, о раду састанка.

НАСТАВНИЧКИ САВЕТ

§ 80

Наставнички савет састављају директор и редовни наставници, а у нарочитим случајевима и школски лекар.

По потреби, а по директоровом позиву седницама наставничког савета могу присуствовати и хонорарни наставници.

§ 81

Наставнички савет састаје се на позив директора, у време кад нема часова. Директор је дужан сазивати наставнички савет најмање три пута у полугодишту.

§ 82

Седницама наставничког савета председава директор или, ако је он спречен, најстарији по рангу професор.

§ 83

Наставнички савет одлучује апсолутном већином присутних чланова, осим у случају § 41 став IV, ако би се гласови једнако поделили одлучује глас директора или члана који председава.

Записнике наставничког савета потписује директор и сви наставници, који су били на седници, а директор објављује и извршује одлуке истог.

Ако директор сматра да је каква одлука противна законском пропису, или ако он сматра да није умесна, он ће је пре завршења доставити Министарству трговине и индустрије, да оно о њој одлучи. У случају, да се који члан наставничког савета не сложи са одлуком саветском, може уписати у записник на самом састанку своје одвојено мишљење.

§ 84

Дужности наставничког савета су у главном:

1) да, по директоровом предлогу, распоређује предмете на наставнике према њиховим струкама;

2) да на крају сваког полугодишта саслуша извештаје разредних старешина о стању и напредовању ученика њихових разреда и да утврди мере за поправљање и васпитање;

3) да утврђује распоред предмета, предмете на дане и часове као и распоред испита;

4) да одлучује о већим ученичким екскурзијама;

5) да изриче над ученицима казне по одредбама овог Закона;

6) да одлучује о набављању књига и учила;

7) да се договара о потребним изменама у школским правилима и о свему што би могло служити унапређењу наставе и васпитања у школи, подноси у томе циљу предлоге Министарству трговине и индустрије.

ОСТАЛЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ОДРЕДБЕ

§ 85

Свака државна средња трговачка школа има свој печат са државним грбом, своју архиву и своје административне књиге по правилима које изда Министар трговине и индустрије.

§ 86

У почетку школске године одређује директор књижицаре за наставничку и јачку књижицу и поставља чуваре збирки. Они су дужни да чувају и рукују повереним им предметима и да воде у реду инвентаре по правилима, које прописује Министар трговине и индустрије.

VI ДЕО

ТРГОВАЧКИ ТЕЧАЈЕВИ

§ 87

Трговачки течајеви могу бити: абитуријенски течајеви, трговачки дневни течајеви и трговачки вечерњи течајеви.

Абитуријенски течајеви дају абитуријентима средњих и стручних школа потребну трговачку спрему као допуну њихова образовања; а дневни и вечерњи течајеви дају полазницима основно знање за обављање помоћних трговачких манипулативних послова.

§ 88

Трговачке течајеве могу отворити и издржавати о свом трошку или о трошку полазника: самоуправна тела, трговачке корпорације и приватна лица, која имају стручну спрему.

Одобрење за отварање трговачких течајева даје у својој надлежности Министарство трговине и индустрије или Банка управа.

Одобрење издато једном лицу не може се преносити.

§ 89

Наставу у трговачким течајевима могу вршити само стручно квалификована лица. Наставни план и програм за трговачке течајеве прописује Правилником Министар трговине и индустрије.

VII ДЕО

ПРЕЛАЗНА НАРЕЂЕЊА

§ 90

Досадашње приватне трговачке школе морају у року од месец дана по ступању на снагу овог Закона затражити одобрење Министра трговине и индустрије. У случају добивеног одобрења приватна школа се мора од почетка наредне школске године преудесити саобразно одредбама овог Закона. У противном случају као и у случају нетражења одобрења, школа се има затворити.

Одржавање досадашњих трговачких течајева важиће и по ступању на снагу овог Закона уз услов, да се у року од три месеца преудесе саобразно пропису § 89 овог Закона.

Председник Др. Коста Кумануди: Има реч Министар трговине и индустрије г. Др. Алберт Крамер.
Министар трговине и индустрије г. Алберт Крамер: Господо народни посланици, законски предлог о трговачким средњим школама, који је предложен вама на решавање, први је из низа законских пројеката који се налазе пред Народном скупштином и који имају за циљ да дефинитивно уреде нашу стручну привредну наставу. Са Законом о Трговачком академијама налази се пред вама Закон о поморско-трговачким академијама, а на другој страни налазе се већ пред скупштинским одбором два закона о техничкој стручној настави: Закон о стручним техничким и мушким занатским школама и Закон о женским занатским школама и женским стручним учитељским школама. Четири закона, господо народни посланици, имали би да уреде дефинитивно нашу стручну наставу. Стручна настава код нас подељена је у три категорије. Прва категорија обухвата ниже течајеве: омладинске занатске, односно трговачке продуктивне, шегртске школе и течајеве. Друга категорија обухвата ниже стручне занатске и обртне школе, а трећа средњошколска категорија на једној страни средње техничке школе и женске занатске и стручне учитељске школе и трговачке академије и трговачке школе.

Господо, код нас од почетка наше нове државе посвећивала се стална пажња стручној настави, али можемо да признамо, успеха дефинитивног није било.

Јер на једној страни стручна настава је била прилично дезорганизована; она је била уређена по разним покрајинама, по разним прописима, а на другој страни читава управа, вођство те стручне наставе није било концентрисано на једном месту него расподељено на више ресора, тако да је на пример стручну наставу привредну и техничку водио Министар трговине и индустрије, док су друге стручне школе биле под ресором Министарства просвете. Напори да се дође до једнообразног уређења наше стручне наставе разбијали су се о те две баријере, на једној страни различно уређење по разним покрајинама, а на другој страни недостатак вођства. То је и био главни разлог, поштована господо, да су привредни кругови већ одмах од почетка тражили да се вођство стручне наставе повери једном ресору и њихова жеља била је да стручну наставу води Министарство трговине и индустрије, као надлежно привредно министарство. Али тек 1926 односно 1927 године успело се да је збиља читава

§ 91

Предметни учитељи, који су се затекли у томе звању остају и даље у наставничкој служби са досадашњим звањем.

§ 92

Све одредбе овог Закона у погледу школског рада примењиваће се од почетка школске 1932-33 године.

§ 93

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ потпише и кад се објави у „Службеним Повињама“. Од тада престају важити све законске одредбе, које су противне овом закону.

стручна настава била уједињена под управом Министарства трговине и индустрије и да се је тако могло приступити систематском раду на уређивању стручне наставе и спремању закона који ће дефинитивно уредити то питање.

Интересантно је како се је развијала стручна настава у нашој домовини. Док смо у години 1919 и 1920 имали 394 трговачко-занатских стручних и средњих стручних школа, дакако огромна већина од тих школа, то јест 258 школа, било је нижих трговачких продуктивних шегртских школа, са 2360 наставника и 39.704 ученика. Овај је број порастао крајем школске године 1929-30 на 688 школа са 4824 наставника и 71.591 ученика. Дакле, један напредак, господо, који показује да се стручна настава у нашем народу систематски ширила и да се је ипак нешто урадило за образовање наше омладине у привредној науци. Чим је била стручна настава уједињена под Министарством трговине и индустрије, ово је Министарство приступило нареди пројекта, којима би се могли створити једнообразни типови наших стручних школа. Тај рад је био приведен крају 1930 године. Пројекти били су упућени тадањем Врховном законодавном савету, који их је у главном примио. Са мало измена ти пројекти, налазе се сада у ревидираној редакцији пред вама. На њима радиће су не само комисије из мога Министарства него и први стручни људи на пољу школства.

Они су се угледали на подобне законе других напредних држава и ја мислим, господо, да законски предлози у формалном и у стварном погледу одговарају не само захтевима једне модерне стручне наставе, него и посебим приликама наше државе.

Закон о трговачким академијама, који као први долази на дневни ред, на ваше решавање, обухвата сва питања која су у вези са средњошколском изобразбом нашег трговачког нараштаја. Он пре свега решава питање организације нашег средњег трговачког школства: предвиђа Трговачке академије, које су равне средњим школама и у њима даје васпитање које може у потпуности да одговара захтевима нашег привредног живота и нашег господарског развитка. Поред Трговачких академија он допушта дворазредне трговачке школе, које дају трговачку изобразбу равну по квалификацијама изобразби шест разреда средњих школа и које су се показале за практични живот наше привреде као врло добре. Поред тих уређених и систематизираних школа, закон

допушта и абитуриентске течаје, који дају свршеним ученицима средњих школа могућност трговачког васпитања и на Трговачким академијама и дворазредним школама. Закон овај предвиђа још и дневне трговачке и вечерње течаје.

Поред државних средњих трговачких школа закон допушта и приватне школе, ако оне, по своме уређењу и по своме наставном плану, одговарају захтевима добре наставе. Ја морам да признам да има приватних школа које би било штета супримирати, а којима је могуће дозволити конкуренцију поред државних трговачких завода. И ми ћемо при проценивању квалификација приватних школа бити обзирни и допуштаћемо да и оне могу постојати поред државних.

У својим даљим одредбама закон уређује наставу, предвиђа код Трговачких академија трајање четири године, а код нижих трговачких школа наставу од од две године и организује школски рад; предвиђа школски наставни план и школску дисциплину, права и дужности ученика и права и дужности наставника; одређује им делокруг и школски рад.

Искрело је једно нарочито питање, господо народни посланици. Ми имамо данас у држави и једну Високу комерцијално економску школу, која има да даје економско академско васпитање.

Отворило се питање да ли није згодно да могу апсолвенти Трговачких академија, који би осетили потребу и способност, да продуже и доврше своје стручно образовање на високим трговачким школама. Скупштински одбор одлучно је по моме пристанку — а својевремено то је питање било третирано и у Врховном законодавном савету — да могу матуранти Трговачких академија да продуже своје студије на високој трговачкој школи која је са правом као највише организована школа за стручно успособљавање по моме мишљењу позвана да и њима отвори своја врата. (Одобравање).

Ја мислим, господо, да неће бити на штету те високе школе, а још мање на штету привредног трговачког студија нашег нараштаја, ако будемо омогућили да нарочито оспособљени ђаци доврше своје студије на Високој трговачкој школи. (Одобравање).

Поштована господо, ви сте из текста овог законског пројекта видели да он обухвата сва питања, која су у вези са организацијом, са наставним планом нашег трговачког средње школског студиа. Скупштински одбор, у једној врло корисној и плодној сарадњи, сложио се у свим главним питањима са предлогом владе и предлаже пројекат онакав какав је Краљевска Влада израдила и како сам га ја у њено име вама предложио. Ја могу да изјавим да промене које је Скупштински одбор усвојио усвајам и ја. Што се питања дефинитивног уређења припадљивости наставника Трговачких академија тиче, ја бих молио да останете при томе што смо били решили у скупштинском Одбору да ми то питање не регулишемо овим специјалним законом него да га покушамо свршити у директној вези општим чиновничким законом и то на тај начин да га, ако буде Финансијски одбор то примио и Народна скупштина то одобрила, регулишемо нарочитим чланом Финансијског закона.

Ја сам дубоко уверен, господо народни посланици, да ћемо на основи нових Закона о стручној настави моћи да приступимо још систематичкијем раду за усавршавање и унапређење нашег стручног

школства, које је за будућност нашег народа и за развој наше привреде од врло великог значаја. Због тога, ја бих вас, господо народни посланици, молио, да овај закон примите и тиме припомогнете да се једна важна ствар сврши. (Бурно одобравање, плескање и узвици: Живео!).

Председник Др. Коста Кумануди: У начелном претресу о законском предлогу о Средњим трговачким школама има реч г. Мита Димитријевић.

Мита Димитријевић: Поштована господо народни посланици, овај законски пројекат, који су тако дивно и исцрпно образложили г. извештач и Министар г. Крамер, наишао је у Одбору на пуну сагласност. То није ни чудо, јер овај законски пројекат прошао је већ кроз неколико комисија, кроз комисију директора трговачких школа, а најзад и кроз сам апарат Министарства трговине и индустрије, и на послетку кроз Врховни законодавни савет. Ту је у главном нађен онај циљ, а то је унификација нашег стручног образовања у средњим трговачким школама. Ми поред тога посебног разлога треба овај пројекат да поздравимо и са једног вишег и ширег разлога, јер са образовањем наших привредних људи кроз Средње трговачке школе, а затим и кроз више, ствара се један апарат здрав који одговара времену и који стоји на висини међународног стварања трговачке снаге. Ми морамо, господо, признати да је привредни апарат у нашој земљи још дефектан, да дефекти у привредном апарату захтевају озбиљне бриге, и овим законским пројектом већ се чини један добар и здрав покушај. Овај законски пројекат мора да нас радује и због ове потребне унификације. Јер у нашој држави, Југославији, са јединством државним и народним треба стварати унификацију свих оних елемената, а у првом реду привредних елемената. Мора се створити један исти заједнички поглед и циљ наших Средњих трговачких школа, — а ја идем и даље — свих оних посленика на развоју трговине на тај начин да буде у целој земљи исти. Ми се често задржавамо на народном и државном јединству. То је општа реч. Али у том народном и државном јединству има стотине елемената, које треба тако прибрати и тако упутити једном правцу и дати ми један унификациони циљ, и у томе ћемо на једној реалистичкој основи заиста створити народни државни циљ. Истичући то, ми треба да поздравимо и са те више тачке овај законски предлог. Ми се морамо радовати, господо, томе, и ја кад сам чуо цифру, коју је г. Министар малочас рекао: да 50.000 чека по трговачким средњим школама, ми у томе треба да видимо ону живу иницијативу нашег света који тражи да изиђе из оне бриге како ће наћи запосленост и рад својој омладини. То што је наш свет дао већ толпни број, морам да кажем да је то више иницијативом од народа, од нашег света, него што је до извесне мере, — нека Министарство допусти то упоређење — да је та иницијатива из народа јача него што је иницијатива са официјалне стране, од стране Министарства трговине и индустрије.

Министарство трговине ту има један свој леп задатак и Министарство га сад већ поставља на једну ширу основу. Ми ако би проширили мало поглед на развиће наше трговине, можемо рећи да се наша трговина развијала на неки начин упоредо и с нашом државом, од патријархалности све више и више, и од како се у новој држави, све крупнијим корацима иде ка швелсању те стварању ове више

који видимо у другим земљама. Сетимо се нашег патријархалног света код кога је био и осећај патриотизма исто толики колико и брига за одржавање и да ствара за собом подмладак. Ми морамо на овоме месту, улазећи у једно саобразно трговачко образовање, да одамо захвалност свима нашим трговцима па чак и опим патријархалним великим корпорацијама, који су на неки начин стварали и одржавали трговачке посленике који су у исто време били и добри привређивачи и велике патриоте. Сетимо се првог нашег трговца Мише Анастасјевића, који у великим размерама своје трговине тако рећи до Црнога мора, и на крају сав плод свога рада и трговине даје омладини у оној велелепној згради Универзитетској која стоји тамо и тако чврсто стоји као да ће вековима стајати.

Одавши њима захвалност и признање, ми морамо још дати извесну захвалност и приватним трговачким школама, које су већ више година беспрекорно радиле. И према њима у овом пројекту законском морало се обазрети у толико што смо у прелазним наређењима дали параграф 90 којим је речено: „Досадашње приватне трговачке школе морају у року од месец дана по ступању на снагу овог закона затражити одобрење Министра трговине и индустрије. У случају добивеног одобрења приватна школа се мора од почетка наредне школске године преудесити саобразно одредбама овог закона. У противном случају, као и у случају нетражења одобрења, школа се има затворити. Одржавање досадашњих трговачких течајева важиће и по ступању на снагу овог закона уз услов да се у року од три месеца преудесе саобразно пропису § 89 овог закона.

Природно, господо, да се све приватне школе морају саобразити одредбама овог закона, јер је ова закон одређен у стварању једног солидног основа за трговачке посленике. Ми морамо да створимо апарат здрав и јак и само оне приватне трговачке школе, које су радиле беспрекорно, имају права и дужност нам је да им признамо право, да и у будуће могу радити. Те приватне школе имају исто тако циљ и разлог. Ако погледамо по свету видећемо да и у другим земљама постоје разноврсне приватне трговачке академије које су већ створиле значај интернационалности. Да поменем Кошкордију у Швајцарској у Женеви, па у Цириху чувену школу Др. Колера, и нарочито ову енглеску у Лондону познату где се образују трговци са два света, то је Пикманова, а да не набрајам остале као школу Прикзијеву.

Види се, да у другим земљама приватне школе имају своје улоге и да им се признаје један специјалан карактер. Тим самим, што ће се ове приватне школе саобразити али с једном озбиљном проценом: да ли заслужују, ја мислим, да ће се још омогућити, и поред овога рада у трговачким школама и шири рад.

Овога часа, г. Министар дао је своју реч и обећао је, да ће се водити обзира о тим трговачким школама. И природно је, господо, да се тим школама, иако су приватне, ако су беспрекорне и више година радиле, да признање, јер су те школе ипак попуњавале празнине, које су недостајале.

Завршујући своју реч овако: да је овај законски пројекат о средњим трговачким школама био јако потребан из пуно разлога и специјално као један пројекат за решавање привредне кризе, то јест за стварање здравог привредног апарата, као један законски пројекат, где није било ниједног одвојеног мишљења у Одбору, а ретко је један закон тако

свесрдно примљен у одбору као овај законски предлог, ја верујем да ће тако бити и у пленуму. (Пљескање).

Поштрејседник Др. Авдо Хасабићевић: Има реч народни посланик г. Јосип Стажић.

Јосип Стажић: Господо народни посланици, г. Министар рекао је да су владе и народ много бриге посвећивали нашим стручним школама. Ја не знам како сте ви то примили, али ја, господо, овде изјављујем, да можемо овако да кажемо: да владе и народ скоро нису никакву бригу посвећивали својим стручним школама, јер куд год погледамо нашу лену и богату државу, видећемо и чути од свога народа да је баш ово једна од најболнијих тачака, од најболнијих страна у нашем народу. Ова велика привредна криза, мислим да би била у многочему ублажена, да није баш те болне наше стране, што ми немамо ни трговачких школа довољно, можемо казати никако и што немамо образованих трговаца. Господо, ми морамо овде констатовати да су наши извозници и то извозници наших пољоделских продуката у већини неписмени људи, и ми овде говоримо о великој бризи народа и владе око подизања стручних школа. Г. извештач је констатовао да је протекло пуних 13 година да се само унифицира закон о средњим трговачким школама. Господо, протекло је 13 година, да смо ми имали разне системе и шта више да смо имали ов школе подељене на разна Министарства: на Министарство просвете и на друга министарства. Зато, господо, ја мислим, да ми овде отворено можемо да кажемо не да туримо главу у песак попут ноја, него да овде отворено кажемо нашу бригу и молимо и Краљевску владу, а и одговорног ресорног г. министра, да овим школама посвете што већу пажњу.

Господо, ми смо донели овај закон, али кад га будемо читали, видећемо да су ту мање више све то неки системи, о којима ће се радити. Ја не видим да је у овоме закону унесено оно што би било најпотребније, а то је: ко ће давати иницијативу за подизање самих тих школа.

Дакле може бити да је ово ради тога изостављено, што ће се регулисати правилником, и зато ја држим да ће тај правилник бити тачно и прецизно предвиђен.

Господин Министар је казао, да ми имамо 394 стручних школа. Ја кажем, да је од овог броја, што је и он сам казао, око 200 занатлијских школа, које ми обично зовемо шегртске школе. Шта су то, господо, те шегртске школе, то ми сви знамо. И ја сам такође био наставник тих школа. То су у главном школе само за побијање неписмености, и ништа више. Осим тога у овом броју од 394, сигурно да имамо најмање 90 стручних школа само за пивење. И кад од тога броја одбијемо све ово скупа, онда ће нам остати само један мали број трговачких школа, што не значи ништа. Ми готово сви знамо, где су те трговачке школе и које су. У том погледу наша покрајина Словеначка стоји врло добро, али иначе Хрватска, Славонија, Србија и Босна у том погледу очајно стоје. Кад ми, господо, погледамо код других народа статистику тих школа, онда ћемо видети нешто сасвим друго. Сам Париз, господо, има преко 300 тих стручних школа. Погледајмо такође код наше браће Чеха, и тамо ћемо видети статистику тих трговачких школа, у каквом су великом броју. Тамо ћемо видети колико има струковно образованих људи, који су свршили те трго-

вачке школе. Кад све то видимо, онда можемо да кажемо, да у том погледу код нас влада потпуна мизерија. И ја се, господо, веома веселим што је почето и код нас нешто да се ради, чији је резултат то што је коначно дошао овај пројекат Закона о средњим трговачким школама.

Ја сам, господо, дубоко уверен да и код нас ова наша велика пољопривредна криза, која сад влада, не би била тако тешка, кад бисмо имали мало способније трговце. Ја ћу, господо, само летимично да баћим поглед, шта смо радили од нашег уједињења до данас. Ми смо се, господо, махнито баћили свом нашом јужњачком снагом само на политику, а заборавили смо да нама у овој држави треба стручних људи и стручних трговаца. Што је најглавније ми немамо људи, који знају да организују трговину, који знају да пласирају своју робу, који знају да траже погодне пијаце ит.д. Ја сам доживео једном приликом, да је дошао један Немац код нас, и хтео да лиферије воће, па је мене и друге питао на кога да се обрати. Рекао је: Чуо сам да ви имате добро воће, али не знам где. Отишао је у Министарство, да се о томе распита, па је добио одговор: Отидите у тај и тај крај, у њему има доброг воћа. Међутим, кад је он тамо отишао, тамо није било никаквог удружења, и нико није знао да му покаже прави пут, на кога да се обрати. Мој је брат извозио јабуке из Србије, и кад је дошао једном приликом у Загреб, видео је да тамошњи трговци продају калифорнијске јабуке. Он им је рекао: На ми имамо у Србији и Босни тако лепе јабуке, куд и камо боље од ових што их ви продајете, па зашто тамо не купујете? Онај трговац му је одговорио: Па где су те јабуке, јер је њему то непознато. То је, господо, права констатација каква је наша трговина. Ја, господо, овде изјављујем да у нашем народу толико пропада воћа само ради тога, што немамо струковних трговаца, да би тај губитак могао да покрије наш годишњи буџет са оним што пронађу. Господо, један сељак је установио једну жалосну чињеницу. Ми увозимо годишње у нашу државу за 40 милиона динара обичну чешљугу, која расте по барамма и ритовима.

За 60 година ми чешљугу увозимо. То служи за чишћење одела у фабрикама. А шта то, господо, значи? Ми имамо много ритова у којима се та чешљуга може производити на велико, то бар не морамо да увозимо. Али ето, господо, то је та чињеница: ми смо ти који хоћемо само да продуцирамо, а до данашњег дана нисмо у стању да организујемо нашу трговину и да подигнемо такве школе, које ће стручно приправљати наше људе за одговарајућа звања. Ја бих молио г. Министра, који је био тако добар и донео овај пројекат закона пред нас да овом питању посвети велику бригу. Ја, господо, нисам читао у буџету да ће се отворити нове трговачке школе, него сам шта више читао да ће се редуцирати, па бих молио, јер још није касно, да се то не чини. Ми смо у Савској бановини толико ишли далеко да смо основали преко 36 гимназија, а имамо само неколико трговачких школа. Шта ће нам толике гимназије, њих треба неке редуцирати, па онда на место њих основати трговачке школе. То од нас очекује народ, он нас је послао у Народну скупштину не само да прочитамо закон о школама па да га изгласамо, него и да скренемо пажњу Краљевској влади и одговорном Министру да овом важном питању посвети велику бригу. Ја сам уверен да ће

правилник и сам програм наставе прецизно уредити стручњаци и да се неће догодити да те школе лиферију само чиновнике и господу него стручне образоване трговце, који су нашем народу неопходно потребни. Зато, господо, име у клубу Југословенске радикално-сељачке демократије изјављујем да ћу гласати за овај предлог. (Пљесак).

Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Има реч народни посланик г. Др. Милослав Стојадиновић.

Др. Милослав Стојадиновић: Господо народни посланици, ја мислим да овим дискутујемо једно од најважнијих питања којима се бави Народна скупштина. Питање стручних школа и стручне наставе уопште је изразито економско питање. Пре свега тај факт треба да утврдимо. У низу мера које Краљевска влада предузима на пољу привредне санације наше земље, нарочито с обзиром на привредну кризу, веома је важно што се појављују и закони ове врсте, који немају за циљ једнострано регулисавање често школских односа, него који задиру непосредно у саму суштину привреде наше земље. Дуже времена борба се води у нашој земљи о томе. Бију се две идеје о превласт, да ли ће да преовладају стручне или друге школе. Ја могу да ласкам себи да сам и сам један од оних који је је у своје време преко „Трговинског Гласника“ и преко јавности водио велику борбу зато да се питање стручне наставе једном реши онако како животне и привредне потребе нашег народа захтевају. На жалост, ми то питање нисмо успели да решимо, нисмо успели да решимо зато, што политика наше државе кроз читаву деценију није успела да се упуту на добар правац и друго, што смо живели у предрасудама о преимућству и потреби оснивања других школа а не стручних.

Ова предрасуда нашег народа која се укоренила у нашим фамилијама, да се уводи култ чиновника, да се ствара човек који бежи од стручне школе, крива је не мање што је стручна школа остала занемарена. Ми изразито сељачки народ, сироти људи који смо поникли у борби живота, створили смо једну идеологију која је била пре све друго, а најмање реалан израз привредних концепција и потреба чисто привредног живота. Један парадокс, господо народни посланици, да један сељачки народ, демократски народ, који је поникао из рада и борбе ствара култ који је угушивао сваки покушај да се дође у нашој држави до стварања стручних школа. Ако је кривица нечија што није дошла до свога пуно изражаја стручна школа, не смемо губити из вида да због тога и ми носимо велику одговорност. Ја се сећам, да се у своје време на једвите јаде успело да радикални клуб за време почившег Веље Вукићевића ове стручне школе стави на дневни ред, да је питање било толико актуелно и зрело да је стара Народна скупштина узела у разматрање и почела да се бави питањем стручних школа.

Није, господо, у питању само школа, него је у питању једна од најважнијих мера за санацију и просперитет земље. Ја сам говорио о нашим предрасудама, говорио сам да су у нашим фамилијама наши очеви и матере говорили о нама увек везујући нашу будућност за неку титулу у државној служби, за чиновничку хијерархију, истражујући степен наших способности и врлина своје деце у начину како ће се разврстати по закону о чиновницима. Ја мислим да овај критеријум за способност и врлине треба да се тражи у радиој способности, а не једино у степену хијерархије чиновничке. Ми смо своје кћери

и сестре давали увек радије онима који су били далеко од привредног живота. Зато су и наше предрасуде криве ако стручна школа није дошла до свога пуног изражаја. Овај нови период, који инагурише јаче привредну политику, није могао учинити ништа боље него што је у низу мера за привредну санацију покушао да стави стручну школу на сигурну базу. Ми ћемо имати скоро буџет па ћемо том приликом говорити опширније о овим питањима. Ја мислим лично, а надам се да је то и ваше мишљење, да треба целокупан просветни проблем наше државе, да уопште ставимо на нову, реалну основу. Није сада моменат да критикујемо гимназију као такву. Нека она постоји, јер је гимназија створена ради задовољења потреба науке и првенствено једностраних потреба државе, која је имала тежњу да ствара чиновнички кадар, и то онда када је она била једини фактор за шире упослење школована човека, али после, када је наступио други ред ствари, кад је поред државе ступио још један важан фактор који има своје потребе за стручним функционерима, које треба задовољити, после тога момента требало је да наступи и преокрет у гледању на просветне проблеме наше државе. (Тако је! — Аплауз). Гимназија је раније стварно била само зато ту да лиферије чиновнике за државне потребе, али у новом реду ствари држава није једини фактор који искључиво потребује посленике ове врсте. Данас имамо читав низ привредних предузећа и установа које требају школоване и стручне људе, школованог човека и интелектуалца у опште. Привредне установе и велика предузећа свих могућих врста која траже стручне и спремне посленике иду на хиљаде па чак и за мања предузећа. Чим су се економски односи изменили до степена несношљивог стања и кад је наступио нови преокрет ствари у погледу развоја привреде и свих привредних грана, које траже у великом броју да упосле стручног човека, од тога момента поставио се проблем стручне наставе. То значи да се мора питање просветне политике и наставе решити саобразно животним потребама привреде и народних маса. Зато у овом случају и није у питању само један обичан законски пројекат. Ми дугујемо велику за хвалност г. Др. Крамеру, који је, у низу многих иницијатива које је показао до сада, изнео пред нас и овај законски пројекат, а ја верујем, да ће му ускоро следовати и други слични пројекти.

Ако бисмо при непристрасном оцењивању ових ствари ставити на теразије, на једној страни све потребе државе са школованим људима, на другој пак све сличне потребе наше привреде видели би смо да би претегнуле потребе привреде као и здрава мисао стварања стручних школа. Ми још увек тапкамо у месту, још увек дискутујемо само о томе колико ћемо погдићи гимназија. Водили несретну политику. И, господо, онако исто као што смо многа насеља без икакве потребе трансформирала из села у варош, као што је био довољан разлог да у своје време неко буде опозиционар па да мало село у близини његове вароши постане такође варош, као што смо, дакле, оглађавали поједина безначајна места за вароши и руководили се чисто политичким а не економским потребама, тако исто смо и код оснивања гимназија у нашој држави водили рачуна у много случајева о тим политичким обзирима. Гимназије у овом броју и односу према стручној школи нису стварно плод потреба народних, најмање плод потреба привредних, него је тај поремећени однос снага плод утицаја

појединаца, а та политика не сме нас да руководи. Ми хоћемо да се цео просветни систем, да се целокупна просветна политика саобрази у својим широким линијама свима великим потребама народним, израженим у неодложној нужности што ширега развитка наше привреде. Господо, када сам ја био у општини тражили смо неколико лекара а јавило се преко 280 лекара. Према неким статистичким подацима о беспослици интелектуалног пролетаријата у Лондону када се тражило једно место за лекара пријавило се њих преко 1000, а један међу њима тражио је да му се да само соба, ручак, и ништа више! Изгледа, да смо ми на путу да се и код нас створи интелектуални пролетаријат. Ја нисам песимиста да у то верујем. Ја бих рекао да смо још далеко од тога. Ако се те појаве и манифестују у неким местима, то није знак абнормалног стања него пре поремећених односа који се дају још исправити. Ако многи лекари неће да раде у здравственим задругама, неће да иду у мање градове и села, где су потребе за лекарима, него моле да буду у великим агломерацијама, онда би се то могло уписати њима у кривицу. Али остаје необитан факат да је стварање интелектуалног пролетаријата не само штета него директна опасност по нормалан развитак једне државе. Интелектуални пролетаријат, налазећи се често у немаштини, одаје се свему и свачему; из тих редова су се регрутовали сви могући нежељени елементи, из тих редова се регрутовао и онај човек фамозан целим својим бићем који је био професионални политичар и који је живео само од политике. То је та војска за коју г. Драгиша Лаичевић каже када би он одлучивао коме треба дати право гласа не би га дао тим људима. Господо, ја који високо ценим дух и истичем вредност интелектуалаца, а ласкам себи да и ја у њих спадам, ја морам да признам једну жалосну појаву: стварање ове војске незапосленог интелектуалног пролетаријата доводи друштво до једне велике опасности, јер се ствара једна непродуктиван елемент. То неће бити ако се створи чак и резервна војска свршених ученика стручних школа. Не, господо, стварање такве резервне војске на овај начин није опасност, него је напротив потстрек за једна велики економски просперитет. Ако неко сврши једну стручну школу, он ће створити радњу или радионицу, узете чекић, копаће руде, чиниће истраживачке радове или радити други какав посао, и такав човек не може се никад наћи на улици без рада и без посла. Такви су људи увек потстрек да се из једног стања кризе уђе у једно стање великог економског просперитета. Нема, господо, опасности за нашу земљу од стварања стручних школа, чак и ако би те стручне школе створиле један стручан пролетаријат, ма да ја верујем да смо и од тога још далеко.

Ми, господо, видимо да је код нас приватна иницијатива дала добре плодове. Мој предговорник, г. Мита Димитријевић учинио је врло добро глорификујући рад наших племенитих трговаца, који су на овоме пољу стварања стручне наставе урадили много. Господо, и ако ми показујемо много склоности да о људима, који су се самостално развијали, дајемо рђаве квалификације и кретимо их погрдним речима, хотећи тиме да их омаловажимо, ми ипак видимо да међу њима има много идеалиста, што се огледа у факту, да су многе наше приватне трговачке школе, које се саме издржавају, дело баш наших трговаца. У периоду после рата ове су школе дале

око 25.000 свршених ученика трговачких школа. Ми морамо да признамо Београдској трговачкој омладини огромну заслугу на пољу васпитања наше стручне омладине. Ту је учињен први покушај на путу стварања широке базе за појаву и просперитет наших стручних школа и привреде у опште. И ја мислим да ми тим људима, тим пионирима нашега прогреса, дугујемо пуну захвалност.

Господо, овај је пројекат законски важан и по томе, што даје еквивалент, што изједначаје стручне средње школе са матуrom у гимназијама и другим одговарајућим школама.

Господо, ја кажем хвала Богу, ми смо у Законодавном савету испољили у своје време сличне тежње у томе правцу. Господо, код нас се мисли да је инжењер и архитекта само онај који је надлежно оквалификован за таквога. Ја мислим, господо, да с тим застарелим појмовима треба једанпут да се пречисти у нашој држави. Друштво за социјалну политику у Немачкој уверава нас, према својим статистичким подацима, да је 75% архитеката и инжењера који су учествовали у техничком и индустријском просперитету Немачке без матуре, формирано као стручни посленици не на винним државним техничким школама, него и на приватним школама. Господо, то су они људи, који су равнили по дневним и вечерњим школама и спремали се дуго да буду инжењери и техничари. И кад се и у самој Немачкој, земљи најјаче индустрије, признаје да људи из тих школа могу заузимати велике положаје у великим немачким предузећима, као што су Сименс, Халске и многи други и да су они носиоци напора и полета који су немачку индустрију довели до врхунца славе и величине, кад је дакле, могла Немачка да да преимућство тим школама, зашто бисмо ми заостали у том погледу? Господо, свака је школа и свака је настава добра, ако се веже за рад. Ја мислим, ако ми не би успели да у нашој држави створимо култ рада и раднога човека, ми нећемо далеко одмаћи и поред свих наших напора. Јер суштина је у томе, да се култ рада стави на своју праву основу. Усвајајући овај предлог ми чинимо први почеак на путу стварања култа рада и радног човека. Наша кардинална грешка је у томе што нисмо створили овај култ раднога човека. Нека ми не замере гг. колеге, али ја браним своју стару тезу која узима за полазну тачку продуктиван рад. Наши стари мајстори и уметници били су велики и успевали су у томе зато што су уметност и наука били тесно везани за рад и све облике ручнога рада.

Наш Раде Неимар био је истовремено мајстор, наш велики Мештровић мајстор је у пуном смислу те речи. Он сам држи длето у својој руци и реже своје статуе. Зато је његова уметност велика. Челини, велики мајстор италијанске ренесансе, био је и добар мајстор. И сви велики уметници и мајстори из доба Ренесансе и наше средњевековне уметности поникли су из занатских радионица. То враћање, господо, на рад, не само да је једна потстрек за науку, не само да је услов за стварање школа, него је и јако сретство за морални препорођај народа. Јер, господо, рад је тај који убија паразитизам људи. И ми, радећи и стварајући култ рада, убијамо у нашој земљи паразитизам и омогућавамо да просперира она индивидуа, која је фактички способна и која нешто вреди.

Велики маестро немачки композитор Вагнер у својој опери о нирибершким певачима, глорифи-

кујући мајстора Сакса каже, у вези удаје девојке за јунака ритера: Славите рад, јер тиме стварате пут за слободне духове, за изражавање слободног човека. И ја бих казао: Ако ми славимо рад, ако стварамо култ раднога човека, а то можемо само кроз радну и стручну школу, онда ми радимо на васпитању народа и убијамо у корен сваки паразитизам. Омогућавајмо оне иницијативе које ће нас фактички одвести преокрету стварања јачег привредног и културног напретка.

Господо, није обичан законски пројекат који се данас овде изгласава. У питању је један смео покушај да се стручној школи дају сва она преимућства која она има, треба и мора да има у променењем реду ствари наше државе. Ја мислим да ћемо радећи овако и фаворизирајући све оне иницијативе и корисне установе које имају за циљ, да подигну привреду нашег народа, да ћемо учинити и помоћи да се наш народ извуче из економске кризе и уђе у фазу бољег просперитета. Са те тачке гледишта треба ценити значај овог законског пројекта и поздравити покушај на путу стварања култа рада; стручних школа и стручног радног човека. (Одобравање и узвици: Живео!)

Председник др. Коста Кумануди: Завршен је претрес у начелу. Приступамо гласању. Гласаће се појединачно. Ко је од гг. народних посланика за овај законски предлог гласаће „за“, а ко га не усваја гласаће „против“.

Секретар Анте Ковач прозива народне посланике да гласају и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — за
 Ађић Анте — за
 Аксентијевић Александар — отсутан
 Алексић Коста — отсутан
 Алиловић Шакир — за
 Анђелиновић Гргур Будислав Др. — за
 Анић Мића Др. — отсутан
 Антонијевић Душан — отсутан
 Антуновић Јосип — за
 Аранђеловић Јован — за
 Ауер Људевит Др. — за
 Бабаковић Јордан — за
 Бајић Салих — отсутан
 Бањац Љубомир — за
 Бараћ Бранко Др. — отсутан
 Барле Јанко — за
 Батинић Јозо — за
 Бачић Стјепан Др. — за
 Бенко Јосип — за
 Бешировић Димитрије Р. — за
 Богдановић Исо — за
 Божкић Милан — за
 Борисављевић Страхиња — за
 Брунија Радослав — за
 Будишин Стеван — за
 Буквић Александар — за
 Буновић Милан — за
 Ваљавец Стјепан — за
 Варда Север — отсутан
 Васиљевић Стеван Др. — за
 Величковић Миладин — за
 Вељковић Вељко — отсутан
 Видаковић Витомир — за
 Видић Јеша Др. — за
 Видовић Богдан Др. — за
 Војиновић Јован В. — отсутан

- Вошњак Богумил Др. — за
 Вујић Димитрије В. — отсутан
 Вукићевић Божан Др. — за
 Гавранчић Отон Др. — за
 Гавриловић Ото — отсутан
 Гајшек Карло — за
 Главички Божидар — отсутан
 Господиетић Франо — отсутан
 Грајић Пјеро — отсутан
 Грба Милован Др. — отсутан
 Грбић Емилијан — отсутан
 Грђић Васиљ — отсутан
 Грубачовић Милан — за
 Грубер Франо Др. — за
 Давидовић Витомир — отсутан
 Даниловић Живко — за
 Деметровић Јурај — за
 Дервишић Ђулага — за
 Димитријевић Мита — за
 Димитријевић Хаџи-Тодор — за
 Добровић Милан С. — отсутан
 Добровољац Милан Ј. — отсутан
 Довезенски Јодан С. — за
 Додић Александар-Така — отсутан
 Дошен Мирко Др. — отсутан
 Драговић Милош П. — за
 Дрљача Бранко — отсутан
 Дрмељ Алојзиј — за
 Дубоковић Јурај — за
 Бокић Ристо — отсутан
 Борђевић Владимир — за
 Ђурић Михаило — за
 Елеговић Иво Др. — за
 Живановић Милан — за
 Живанчевић Михаило — за
 Живковић Негосим Др. — отсутан
 Живковић Петар — за
 Живојиновић Душан М. — за
 Захарић Чедомир — за
 Зељковић Бошко — за
 Земљић Јакоб — за
 Ивандекић-Ивковић Мирко Др. — за
 Иванишевић Петар — за
 Иванчевић Душан — за
 Исаковић Миливоје Ђ. — за
 Исаковић Мито — за
 Јанковић Велизар Др. — за
 Јевремовић Драгољуб Др. — за
 Јевтић Животије — за
 Јевтић Милутин — Ал. — за
 Јевтић Милутин Ал. — за
 Јевтић Михаило Р. — отсутан
 Јевтић Радован — за
 Јелић Милутин — за
 Јелчић Божан Ц. — за
 Јеремић Живојин — отсутан
 Јеремић Тодор Др. — отсутан
 Јован Андрија — отсутан —
 Јовановић Александар — за
 Јовановић Бока — за
 Јовановић Јова — за
 Јовичић Добросав — за
 Кадић Хусеин — отсутан
 Кајмаковић Омер — за
 Каламатијевић Михаило Р. — за
 Кандић Јовина К. — отсутан
 Катић Милош — за
 Каћањски Стеван — за
 Кешљевић Никола Др. — за
 Клинич Антон — за
 Кнежевић Јовро — за
 Кнежевић Стјено Др. — за
 Ковач Анте Ђ. — за
 Ковачевић Драгутин-Карло — отсутан
 Кожуљ Марко Др. — за
 Којић Драгутин Др. — за
 Комац Албин — за
 Костић Драгутин Др. — отсутан
 Костић Милорад Ј. Др. — отсутан
 Краљевић Драган Др. — за
 Крамер Алберт Др. — за
 Крафт Стеван Др. — отсутан
 Крејчи Антон — за
 Крстановић Ристо — отсутан
 Крстић Владимир — отсутан
 Крстић Милутин — отсутан
 Крстић Михаило В. — отсутан
 Крстић Симо — отсутан
 Кузмановић Лазар К. — за
 Кујунцић Андрија К. — отсутан
 Кујунцић Богољуб К. — за
 Кумануди Коста Др. — (претседник)
 Кунтарић Анте Др. — отсутан
 Куњашић Јоахим — за
 Куртовић Војко — за
 Куртовић Шукрија — за
 Лазаревић Милован М. — за
 Лазаревић Тодор Др. — за
 Лазаревић Теодосије К. — за
 Лазаревић Филип С. Др. — за
 Леушић Ђуро Др. — отсутан
 Лисавац Младен Др. — за
 Лончаревић Иван Др. — за
 Лончар Станко — за
 Лукић Живан Др. — за
 Макар Дако — отсутан
 Максимовић Божидар — за
 Максимовић Стјепан — за
 Маланчећ Владо Др. — отсутан
 Маринковић Војислав Др. — за
 Марјан Ђура — отсутан
 Марјанац Симо — отсутан
 Маркић Франо — за
 Марковић Миленко Др. — отсутан
 Марковић Милорад П. — за
 Марковић Никола — за
 Марковић Петар К. — отсутан
 Мачровић Анте Ф. — отсутан
 Матица Павао — отсутан
 Матић Бока Н. — за
 Мацековић Матија — за
 Машић Марко — за
 Метикош Милан Др. — за
 Мијић Милан Ђ. — за
 Милетић Вјеслав Др. — за
 Милетић Владислав — за
 Милошевић Гавро — отсутан
 Милошевић Младен П. — за
 Милутиновић Миланко Р. — за
 Милутиновић Милорад Ђ. — отсутан
 Мисирлић Јован Т. — за
 Митровић Јован Р. — отсутан
 Михаиловић Илија П. — отсутан
 Михајловић Светислав Др. — за
 Мохорић Иван — за
 Мравље Милан — за

- Мулалић Мустафа А. — за
 Најдорфер Мирко — отсутан
 Недељковић Урош П. — за
 Никић Никола Др. — за
 Никић Федор Др. — за
 Никодијевић Аранђел Д. — за
 Николић Бранко Др. — отсутан
 Нинковић Тришко — за
 Нуић Петар Др. — за
 Њамцул Ранко Др. — за
 Обрадовић Алекса Ј. — за
 Остојић Ђуро Др. — за
 Павлич Алојазиј — за
 Палечек Иван Др. — за
 Парабуђеки Ђорђе — за
 Паранос Шипро Ф. — за
 Пахерник Фрањо — за
 Патриогић Љуба — за
 Перић Матеј Др. — за
 Перић Миливоје Ђ. — отсутан
 Перић Нинко Др. — за
 Перко Драгутин В. — за
 Петковић Милан — отсутан
 Петовар Ловро — за
 Петричић Живко Др. — отсутан
 Петровић Марко — за
 Пешић Милутин — за
 Пивко Људевит Др. — за
 Пиштелић Славко А. Др. — за
 Погачник Виктор — за
 Поповић Димитрије Оп. — отсутан
 Поповић Добривоје Гер. Др. — отсутан
 Поповић Душан — за
 Поповић Јефтимије — за
 Поповић Коста Др. — за
 Поповић Милан В. — за
 Поповић Милан Др. — отсутан
 Поповић Светислав Др. — за
 Праљак Недељко — за
 Прека Никола — за
 Прекоршек Иван — за
 Принцип Јово — за
 Прша Шиме Др. — отсутан
 Пустослемшек Раство — за
 Пуцел Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — отсутан
 Радовић Саво Др. — за
 Радоњић Милан — за
 Радоњић Миљан — за
 Рајић Тома Др. — за
 Рако Јанко Др. — отсутан
 Рапе Стане Др. — за
 Рорбахер Јулијан Др. — отсутан
 Савић Аранђел — за
 Савић Сава В. — за
 Савковић Илија — отсутан
 Санто Гавро Др. — за
 Сарачевић Раденко — за
 Секулић Милан Др. — за
 Селић Јоца М. — отсутан
 Селмановић Алија — за
 Симић Милорад — за
 Симовић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Др. — за
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — за
 Спасовић Вукашин — отсутан
 Спахић Владо — за
 Спицлер Вјекослав — за
 Спинчић Вјекослав — отсутан
 Сршкић Милан Др. — за
 Стажић Јосип — за
 Стајковић Никола — отсутан
 Сташић Андра — отсутан
 Станишић Владимир Др. — за
 Станојевић Драгомир М. — отсутан
 Станојевић Милутин — за
 Стевановић Живојин Ар. — отсутан
 Стевановић Милан — отсутан
 Степанов Миливој — за
 Степановић Милан Р. — за
 Стефановић Игњат — отсутан
 Стијић Милан Др. — за
 Стојадиновић Милосав Др. — за
 Стојковић Милан Ђ. Др. — отсутан
 Стошић Стаменко — за
 Стрезовић Крета — за
 Суботић Никола Др. — отсутан —
 Тадић Глигорије Др. — за
 Теодоровић Војислав — за
 Толић Игњат М. Др. — отсутан
 Томић Јакоб — отсутан
 Тонић Тодор Р. — за
 Топаловић Милан — отсутан
 Торомановић Хасан — за
 Трбић Василије — за
 Трбојевић Урош Др. — отсутан
 Трифуновић Љубиша — за
 Тркуља Станко — отсутан
 Триковић Ставра К. — за
 Ђирић Ђорђе — за
 Ђирић Стеван — отсутан
 Ђуковић Милан — отсутан
 Узуновић Никола — за
 Урек Иван — за
 Урошевић Мирко Ил. — за
 Урукало Сергије — за
 Фиданчевић Тома Др. — отсутан
 Физир Виктор — за
 Фотирић Арса — за
 Хајдињак Антон — за
 Ханжек Лавослав Др. — за
 Хасанбеговић Авдо Др. — (претседава)
 Хођера Светислав В. — за
 Хрибар Никола — за
 Христић Бора — за
 Цемовић Филип — за
 Церер Антон — отсутан
 Цицушевић Методије — за
 Чорбић Бранко — отсутан
 Чохаџић Хазим — за
 Шарковић Тихомир — за
 Шеатовић Ђуро Р. — отсутан
 Шега Фердо — за
 Шелмић Драгић М. — за
 Шећеров Славко Др. — за
 Шибеник Станко Др. — за
 Шилеговић Владимир — за
 Шифтар Стеван — отсутан
 Шнајдар Фрањо — отсутан
 Шуменковић Илија Др. — отсутан
 Шурмин Ђуро Др. — отсутан

Поштрејседник др. Авдо Хасанбеговић: Гласало је 208 народних посланика и сви су гласали за. Према томе овај законски предлог је усвојен у Народној скупштини у начелу. За претрес у по

јединостама није се нико јавио. Према томе прелазимо на гласање. Гласаће се устајањем и седењем. Пошто је већ прочитан овај законски предлог у целости, то нећемо читати сваки параграф, него само бројеве параграфа. Г. извештач ће читати те бројеве. Господа која су за, нека седе, а која су против, нека то покажу устајањем.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 1.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина прочитани § 1? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 2?

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 2? (Прима.) Објављујем да је примљен. Изволите чути даље:

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 3.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 3? (Прима.) Објављујем да је примљен. Изволите даље.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 4.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 4? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 5.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 5? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 6.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 6? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 7.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 7? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 8.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 8? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 9.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 9? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 10.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 10? (Прима.) Објављујем да је примљен. — Изволите чути даље:

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 11.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 11? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 12.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 12? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 13.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 13? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 14.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 14? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 15.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 15? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 16.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 16? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 17.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 17? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 18.

Пойирејседник др. Авдо Хасанбеговић: Има реч г. Јосип Стајић.

Јосип Стајић: Ја молим да се овај параграф 18 промени, односно његова четврта тачка, јер је она нејасна и не казује ништа. Да се стави: „Накнаду путних трошкова наставницима који прате екскурзију ван места у коме је школа, одређује Министар трговине и индустрије правилником“.

Извештач Др. Милан Стијић: Тај пасус у овом законском пројекту гласи: „Ако су екскурзије ван места и трају дуже од једног дана, сматра се наставницима који прате ове екскурзије, као службено путовање“. Међутим код проучавања предлога о Трговачким поморским академијама, усвојен је на овом месту овај додатак који предлаже г. Стајић. Ја као извештач не бих имао ништа против, ако би се сагласио г. Министар. (Гласови: Г. Министра нема.)

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Изволите чути даље.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 19.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 19? (Прима.) Објављујем да је § 19 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 20.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 20? (Прима.) Објављујем да је § 20 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 21.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 21? (Прима.) Објављујем да је § 21 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 22.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 22? (Прима.) Објављујем да је § 22 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 23.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 23? (Прима.) Објављујем да је § 23 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 24.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 24? (Прима.) Објављујем да је § 24 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 25.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 25? (Прима.) Објављујем да је § 25 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 26.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 26? (Прима.) Објављујем да је § 26 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 27.

Пойирејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 27? (Прима.) Објављујем да је § 27 примљен.

Извештач Др. Милан Стијић прочита § 28.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 28? (Прима.) Објављујем да је § 28 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 29.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 29? (Прима.) Објављујем да је § 29 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 30.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 30? (Прима.) Објављујем да је § 30 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 31.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 31? (Прима.) Објављујем да је § 31 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 32.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 32? (Прима.) Објављујем да је § 32 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 33.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 33? (Прима.) Објављујем да је § 33 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 34.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 34? (Прима.) Објављујем да је § 34 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 35.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 35? (Прима.) Објављујем да је § 35 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 36.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 36? (Прима.) Објављујем да је § 36 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 37.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 37? (Прима.) Објављујем да је § 37 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 38.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 38? (Прима.) Објављујем да је § 38 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 39.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 39? (Прима.) Објављујем да је § 39 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 40.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Има реч народни посланик г. Стажић.

Јосип Стажић: У § 40 каже се: „Ученици се не смеју кажњавати телесним казнама“. Ја предлажем да се ова реч „телесним“ изостави и да се каже: „Ученици се не смеју кажњавати другим казнама.“

Извѣстилац др. Милан Стијић: О овој стилизацији било је доста речи и у Одбору приликом проучавања овог законског предлога. И ја сам наставник и колико год бих хтео и желео да овај пасус овако не гласи, ипак сам зато да он остане овакав какав је, макар и изгледао мало незгодан. Можда ћу се ја због тога замерити извесној господи колегама — наставницима, али морам да признам да и међу нама наставницима има људи, који би пре били за укроћавање животиња, него за васпитавање деце. Ја остајем при томе да овај пасус гласи овако како је у пројекту и не могу да примим предлог господина Стажића.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 40 по одборској стилизацији? (Прима.) Објављујем да је § 40 примљен без икаквих измена по одборској стилизацији.

Има реч Господин Министар трговине и индустрије.

Министар трговине и индустрије др. Крамер: Изјављујем да прима предлог г. Стажића да 4 став у § 18 гласи у целости овако: „Накнаду путних трошкова наставницима који прате екскурзије ван места у којима је школа, одређује Министар трговине и индустрије правилником.“

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 41.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 41? (Прима.) Објављујем да је § 41 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 42.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 42? (Прима.) Објављујем да је § 42 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 43.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 43? (Прима.) Објављујем да је § 43 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 44.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 44? (Прима.) Објављујем да је § 44 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 45.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 45? (Прима.) Објављујем да је § 45 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 46.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 46? (Прима.) Објављујем да је § 46 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 47.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 47? (Прима.) Објављујем да је § 47 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 48.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 48? (Прима.) Објављујем да је § 48 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 49.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 49? (Прима.) Објављујем да је § 49 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 50.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 50? (Прима.) Објављујем да је § 50 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 51.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 51? (Прима.) Објављујем да је § 51 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 52.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 52? (Прима.) Објављујем да је § 52 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 53.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 53? (Прима.) Објављујем да је § 53 примљен.

Извѣстилац Др. Милан Стијић прочита § 54.

Поййрѣйсѣдник Др. Авдо Хасанбеговић: Прима ли Скупштина § 54? (Прима.) Објављујем да је § 54 примљен.

Извештај Др. Милан Стијић прочита § 89
Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: При-
ма ли Скупштина § 89? (Прима). Објављујем да је
§ 89 примљен.

Извештај Др. Милан Стијић прочита § 90
Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: При-
мали Скупштина § 90? (Прима). Објављујем да је
§ 90 примљен.

Извештај Др. Милан Стијић прочита § 91
Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: При-
ма ли Скупштина § 91? (Прима). Објављујем да је
§ 91 примљен.

Извештај Др. Милан Стијић прочита § 92
Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: При-
мали Скупштина § 92? (Прима). Објављујем да је
§ 92 примљен.

Извештај Др. Милан Стијић прочита § 93
Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: При-
ма ли Скупштина § 93? (Прима). Објављујем да је
§ 93 примљен.

Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Објав-
љујем да су сва г.г. народни посланици и у поје-
диностима гласали за овај предлог, на оглашујем
да је овај предлог Народна скупштина примила
и у појединостима. Прелазимо на гласање и у це-
лини. Гласаће се поименично за и против. Молим
господина секретара да изврши прозив.

Секретар Анте Ковач прозива народне посла-
нике да гласају и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — за
Ађић Анте — за
Аксентијевић Александар — отсутан
Алексић Коста — отсутан
Алиповић Шакир — за
Анђелиновић Гргур Будислав Др. — за
Анић Мића Др. — отсутан
Антолијевић Душај — отсутан
Антуновић Јосип — за
Араџеловић Јован — за
Ауер Људевит Др. — за
Бабамовић Јордан — за
Баљић Салих — отсутан
Бабац Љубомир — за
Бараћ Бранко Др. — за
Барле Јанко — за
Батинић Јово — за
Бачић Стјепан Др. — за
Бешко Јосип — за
Бешировић Димитрије Р. — за
Богдановић Исо — за
Божич Милан — за
Борисављевић Страхња — за
Брунија Радослав — за
Будишин Стеван — за
Буквић Александар — за
Буновић Милан — за
Ваљавец Стјепан — за
Варда Север — отсутан
Васиљевић Стеван Др. — за
Величковић Миладин — за
Вельковић Велько — отсутан
Видаковић Витомир — за
Видић Јеша Др. — за
Видовић Богдан Др. — за
Војиновић Јован В. — отсутан
Вошњак Богумил Др. — за
Вујић Димитрије В. — отсутан

Вукићевић Божич Др. — за
Гавранчић Отон Др. — за
Гавриловић Ото — отсутан
Гајшек Карло — за
Главички Божић — отсутан
Господиетић Фрањо — за
Грајић Перо — за
Грба Милован — Др. — за
Грбић Емилијан — за
Грђић Васиљ — отсутан
Грубановић Милан — за
Груббер Фрањо Др. — за
Давидовић Витомир — отсутан
Даниловић Живко — за
Деметровић Јурај — отсутан
Дервинић Ђулага — за
Димитријевић Мита — за
Димитријевић Хаџи-Тодор — за
Добровић Милан С. — отсутан
Добровољад Милан Ј. — за
Довезенски Јован С. — за
Додић Александар Така — за
Дошен Мирко Др. — отсутан
Драговић Милош П. — за
Дрљача Бранко — отсутан
Дрмељ Алојзиј — за
Дубоковић Јурај — за
Ђокић Ристо — за
Ђорђевић Владимир — за
Ђурић Михаило — за
Елеговић Иво Др. — за
Живановић Милан — за
Живанчевић Михаило — за
Живковић Негосим Др. — отсутан
Живковић Петар — за
Живојиновић Душан М. — за
Захарић Чедомир — за
Зельковић Бошко — за
Земљић Јакоб — за
Ивандекић — Ивковић Мирко Др. — за
Иваншевић Петар — за
Иванчевић Душан — за
Исаковић Миливоје Ђ. — за
Исаковић Мито — за
Јанковић Велизар Др. — за
Јевремовић Драгољуб Др. — за
Јевтић Животије — за
Јевтић Милутин Ал. — за
Јевтић Михаило Р. — отсутан
Јевтић Радован — за
Јелић Милутин — за
Јеличић Божа Ц — за
Јеремић Живојин — отсутан
Јеремић Тоде Др. — отсутан
Јован Андрија — за
Јовановић Александар — за
Јовановић Ђока — за
Јовановић Јова — за
Јовичић Добросав — за
Качић Хусеин — за
Кајмаковић Омер — за
Каламатијевић Михаило Р. — за
Кандић Јовиша Кл. — за
Катић Милош — за
Каћански Стеван — за
Кешелевић Никола Др. — за
Клицић Антон — за
Кнежевић Ловро — за

- Кнежевић Стјепо Др. — за
 Ковач Анте Љ. — за
 Ковачевић Драгутин — Карло — отсутан
 Кожуљ Марко Др. — отсутан
 Којић Драгутин Др. — отсутан
 Комап Албин — за
 Костић Драгутин Др. — отсутан
 Костић Милорад Ј. Др. — за
 Краљевић Драган Др. — за
 Крамер Алберт Др. — за
 Крафт Стеван Др. — отсутан
 Крејчи Антон — за
 Крстановић Ристо — отсутан
 Крстић Владимир — отсутан
 Крстић Милутин — отсутан
 Крстић Михаило В. — отсутан
 Крстић Симо — отсутан
 Кузмановић Лазар К. — за
 Кујунцић Андрија К. — отсутан
 Кујунцић Богољуб К. — за
 Кумануди Коста Др. (претседник)
 Кунтарич Анте Др. — за
 Кувашић Јоахим — за
 Куртовић Војко — за
 Куртовић Шукрија — за
 Лазаревић Милован М. — за
 Лазаревић Тодор Др. — за
 Лазаревић Теодосије К. — за
 Лазаревић Филин С. Др. — за
 Леушић Ђуро Др. — отсутан
 Лисавац Младен Др. — за
 Лончаревић Иван Др. — за
 Лончар Станко — за
 Лукић Живан Др. — за
 Макар Дако — за
 Максимодић Божидар — за
 Максимовић Стјепан — за
 Маланчећ Владо Др. — за
 Маринковић Војислав Др. — за
 Марјан Ђуро — отсутан
 Марјанац Симо — отсутан
 Маркић Фрањо — за
 Марковић Миленко Др. — за
 Марковић Милорад П. — за
 Марковић Милорад П. — за
 Марковић Никола — за
 Марковић Петар К. — отсутан
 Матровић Анте Ф. — отсутан
 Матица Павло — отсутан
 Матић Ђока Н. — за
 Мацековић Матија — за
 Машин Марко — за
 Метикош Милан Др. — за
 Мијић Милан Ђ. — отсутан
 Милетић Вјекослав Др. — отсутан
 Милетић Владислав — за
 Милошевић Гавро — за
 Милошевић Младен П. — за
 Милутиновић Миланко Р. — за
 Милутиновић Милорад Ђ. — за
 Миџирлић Јован Т. — за
 Митровић Јован Р. — за
 Михаиловић Илија П. — отсутан
 Михајловић Светислав Др. — за
 Мохорић Иван — за
 Мравље Милан — за
 Мулашић Мустафа А. — за
 Најдофер Мирко — отсутан
 Недељковић Урош П. — за
 Никић Никола Др. — за
 Никић Федор Др. — за
 Никодијевић Аранђел Д. — отсутан
 Николић Бранко Др. — отсутан
 Нишковић Тришко — за
 Нуић Петар Др. — за
 Њамцул Рајко Др. — за
 Обрадовић Алекса Ј. за
 Остојић Ђуро Др. — отсутан
 Павлич Алојзиј — за
 Палечек Иван Др. — за
 Парабуђски Ђорђе — за
 Паранос Шпиро Ф. — за
 Пахерник Фрањо — за
 Патриоглић Љуба — за
 Перић Матеј Др. — за
 Перић Миливоје Ђ. — за
 Перић Нишко Др. — за
 Перко Драгутин В. — за
 Петковић Милан — за
 Петовар Ловро — за
 Петричић Живко Др. — отсутан
 Петровић Марко — отсутан
 Пешић Милутин — отсутан
 Пивко Људевит Др. — за
 Пиштелић Славко А. Др. — за
 Погачник Виктор — отсутан
 Поповић Димитрије Он. — отсутан
 Поповић Добривоје Гер. Др. — за
 Поповић Душан — за
 Поповић Јефтимије — за
 Поповић Коста Др. — за
 Поповић Милан В. — за
 Поповић Милан Др. — отсутан
 Поповић Светислав Др. — за
 Праљак Недељко — за
 Прека Никола — за
 Прекоршек Иван — за
 Принципи Јово — за
 Прша Шиме Др. — за
 Пустослемшек Расто — за
 Пуцељ Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — за
 Радовић Саво Др. — за
 Радовић Милан — за
 Радовић Миљан — за
 Рајић Тоша Др. — за
 Рако Јанко Др. — за
 Рапе Стане Др. — за
 Рорбахер Јулијан Др. — отсутан
 Савић Аранђел — за
 Савић Сава В. — за
 Савковић Илија — за
 Санто Гавро Др. — за
 Сарачевић Раденко — за
 Секулић Милан — Др. — за
 Селић Јоца М. — отсутан
 Седмановић Алија — за
 Симић Милорад — за
 Симоновић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Др. — за
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — за
 Спасовић Вукашин — отсутан
 Спахић Владо — за
 Спицдлер Вјекослав — за

Спинчић Вјеслав — отсутан
 Српкић Милан Др. — за
 Стајић Јосип — за
 Стајковић Никола — отсутан
 Станић Андра — за
 Станишић Владимир Др. — за
 Станојевић Драгомир М. — отсутан
 Станојевић Милутин — отсутан
 Стевановић Живојин Ар. — отсутан
 Стевановић Милан — за
 Степанов Миливој — за
 Степановић Милан Р. — за
 Стефановић Игњат — отсутан
 Стијић Милан Др. — за
 Стојадиновић Милосав Др. — за
 Стојковић Милан Ђ. Др. — за
 Стошић Стаменко — отсутан
 Стрезовић Крета — за
 Суботић Никола Др. — за
 Тадић Глигорије Др. — за
 Теодоровић Војислав — за
 Толић Игњат М. Др. — отсутан
 Томић Јакоб — за
 Тонић Годор Р. — отсутан
 Топаловић Милан — за
 Торомановић Хасан — за
 Трбић Василије — за
 Трбојевић Урош Др. — отсутан
 Трифуновић Љубиша — за
 Тркуља Станко — отсутан
 Триковић Ставра К. — за
 Ђирић Ђорђе — за
 Ђирић Стеван — отсутан
 Ђуковић Милан — отсутан
 Узуповић Никола — за
 Урек Иван — за
 Урошевић Мирко Ил. — за
 Урукало Сергије — за
 Фиданчевић Тома Др. — отсутан
 Физир Виктор — за
 Фотирић Арса — за
 Хајдињак Антон — за
 Ханжек Лавослав Др. — за
 Хасанбеговић Авдо Др. — за

Хођера Светислав В. — за
 Хрибар Никола — за
 Христић Бора — за
 Цемовић Филин — за
 Церер Антон — отсутан
 Цишушевић Методије — за
 Чорбић Бранко — отсутан
 Чохаџић Хазим — за
 Шарковић Тихомир — за
 Шеатовић Ђуро Р. — отсутан
 Шега Фердо — за
 Шелмић Драгић М. — за
 Шећеров Славко Др. — за
 Шибеник Станко Др. — за
 Шилеговић Владимир — за
 Шифтар Стеван — за
 Шнајдар Фрањо — за
 Шуменковић Илија Др. — отсутан
 Шурмин Ђуро Др. — отсутан

(После гласања).

Претседник Др. Коста Кумануди: За законски предлог о средњим трговачким школама гласало је у целини 228 народних посланика. Према томе је овај законски предлог и коначно примљен и биће упућен по чл. 64 Устава на даљи рад Сенату. Са вањним пристанком можемо закључити данашњу седницу. Предлажем за наредну седницу: Продужење данашњег дневног реда. Прима ли Скупштина овакав дневни ред? (Прима). Према томе на дневном реду наредне седнице биће:

1. — Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о поморско-трговачким академијама; 2. — Претрес извештаја Имунитетног одбора од 10 фебруара тек. год. о захтевима г. Министра Правде за продужење кривичног поступка противу народних посланика г.г. Душана Живојиновића, др. Живана Лукића и др. Анте Кунтарића; 3. — Претрес извештаја Верификационог одбора о мандату др. Ђорђа Брашковића за срез Оточац.

Данашњу седницу закључујем, а наредну казујем за сутра у 9 часова пре подне.

(Седница је закључена у 12.20 часова).